

Parlamentul Republicii Moldova

STENOGRAMA
ședinței plenare a Parlamentului Republicii Moldova
din ziua de 23 martie 2018
SUMAR

1.	Aprobarea ordinii de zi.	3 – 5
2.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Lege pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018–2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei. Nr. 404 din 22.12.2017	5 – 15 62 – 63
3.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 257 din 1 noiembrie 2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova (<i>anexa nr. 1, anexa nr. 2, anexa nr. 3</i>). Nr. 11 din 23.01.2018	15 – 16 60 – 61
4.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea cu privire la statutul judecătorului – art. 24¹; Legea cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii – art. 7¹, 27; Legea cu privire la sistemul de salarizare în sectorul bugetar – capitolul III; art. 8³, anexa nr. 14; ș.a.</i>). Nr. 81 din 23.03.2017	16 – 17 61
5.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege privind completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122-XV din 14 martie 2003. Nr. 202 din 11.05.2016	17 – 18 61

6.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege pentru completarea Codului contravențional al Republicii Moldova nr. 218-XVI din 24 octombrie 2008 (art. 77 ² , 400). Nr. 238 din 27.05.2016	18 – 19 62
7.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărîre privind încetarea mandatului de director adjunct al Centrului Național Anticorupție. Nr. 99 din 23.03.2018	20 – 24 64
8.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege privind modificarea anexei la Legea nr. 668-XIII din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămîn în proprietatea statului. Nr. 85 din 15.03.2018	24 – 59 63
9.	Dezbaterea și adoptarea proiectului de Hotărîre pentru modificarea articolului 1 din Hotărîrea Parlamentului nr. 68/2015 privind componența nominală a delegațiilor Parlamentului Republicii Moldova la organizațiile parlamentare internaționale și organizațiile parlamentare bilaterale. Nr. 100 din 23.03.2018	59 63 – 64

Ședința începe la ora 10.04.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președintele Parlamentului, asistat de domnul Vladimir Vitiuc și domnul Valeriu Ghilețchi, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Bună dimineața.

Vă rog frumos să vă luați locul.

Dragi colegi,

Vă rog frumos să vă luați locul.

Secretariatul,

Rugăm să anunțați prezența.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la ședința Parlamentului, din totalul celor 101 deputați, și-au înregistrat prezența 93 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Șupac Inna – cerere, Groza Sergiu – cerere, Apostol Ion, Bejan Valerian, Boțan Roman, Ghimpu Mihai, Vlas Ștefan, Babiuc Aliona.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Vă rog frumos, înainte de a începe ședința plenului, să onorăm Drapelul de Stat. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Dragi colegi,

Noi avem o ordine de zi deja aprobată. În baza articolului 46 din Regulamentul Parlamentului, dați-mi voie să vă fac câteva propuneri care au venit pe ultimul moment și care sînt, poate, și tehnice pe alocuri.

Una examinată și propusă de Biroul permanent al Parlamentului ține de modificarea componenței unei delegații parlamentare, luînd în considerare și unele decizii ale fracțiunilor parlamentare ce țin de componența nominală a acesteia și anume cu referire la Comitetul Parlamentar de Asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană.

Astfel, Biroul permanent a propus și propune plenului Parlamentului introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr. 100 din 23 martie 2018. Și dacă nu sînt alte opinii, rog plenul Parlamentului să se pronunțe prin vot privind introducerea acestui subiect.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr. 100 din 23 martie 2018.

Vă rugăm Secretariatul Parlamentului să repartizați materialele, pentru a fi examinat și dezbătut ulterior.

De asemenea, Comisia juridică, numiri și imunități vine cu o propunere tehnică, așa spune, privind introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr. 99 din 23 martie 2018, care este un proiect de Hotărîre de Parlament ce ține de încetarea mandatului de director adjunct al Centrului Național Anticorupție, fiind vorba de Vadim Cojocar. Înțeleg că e, de fapt, în baza cererii dumnealui.

Doamnă Apolschii,

Vă rog frumos, un minut aveți la dispoziție, dacă aveți nevoie, pentru a vă argumenta propunerea.

Doamna Raisa Apolschii:

Nu. Domnule Președinte,

Cu adevărat, este proiectul de Hotărâre privind demisia directorului adjunct al Centrului Național Anticorupție în baza cererii de demisie.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Deci Parlamentul urmează să ia act, să se expună pe marginea aceasta. Iată de ce, dragi colegi, vă solicit susținerea introducerii pe ordinea de zi a proiectului nr. 99 din 23 martie 2018 ca să examinăm acest subiect astăzi.

Cine este pentru, vă rog să vă pronunțați prin vot.

Majoritara celor prezenți în sală au susținut introducerea pe ordinea de zi a proiectului nr. 99 din 23 martie 2018, proiect de Hotărâre a Parlamentului privind încetarea mandatului de director adjunct al Centrului Național Anticorupție.

Rugăm Secretariatul Parlamentului, la fel ca și în cazul precedent, să repartizeze materialele pentru a fi examinat astăzi în ședința plenului.

Dragi colegi,

Să trecem la subiectele de pe ordinea de zi și aș vrea să începem cu subiectul nr. 5 de pe ordinea de zi.

Cer scuze, de procedură.

Vă rog frumos, domnule președinte Voronin.

Poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Eu, ieri, am avut o solicitare din partea regretatului Ghilețchi, să mă consult cu Lenin. Eu m-am consultat și vreau să vă informez: și pe el, și Parlamentul. Și nu numai cu Lenin, dar și cu Iosif Vissarionovici Djugașvili Stalin, на всякий случай, care au spus că obligațiunea noastră este să păstrăm țara și să ne luptăm cu trădătorii, cu „казнокрадство” și toți acei care fac daună țării noastre. Asta să fie înțeles și pentru regretatul Ghilețchi, și pentru toți ceilalți care-i scopul nostru.

Cine nu este de acord, citiți volumul 26 „Полное собрание сочинений Ленина” pagina 247.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Văd că unii încă au glume în program după ședința de ieri, dar vreau să vă atrag atenția că aici, în sala plenului, noi sîntem în serviciul țării și al cetățenilor și fiecare minut pierdut și consumat în zadar și mai ales cu glume de acest gen duce și la cheltuieli publice.

Și luînd în considerare că aceasta n-a fost o chestiune de procedură, stimate domnule președinte Voronin, vă atrag atenția că încălcați Regulamentul Parlamentului și vă avertizez.

Rog frumos să ne ținem de ordinea de zi, așa precum este.

Bineînțeles, domnule Ghilețchi, dumneavoastră aveți dreptul la replică, dar poate nu mai este cazul, cred că n-ați vorbit dumneavoastră, la fel ca domnul Voronin, n-ați avut noaptea aceasta revelații și discuții cu defuncții Lenin și Stalin.

Asta chiar e glumă. Chiar ei doi se interesează de interesele Republicii Moldova și le pasă? Transmiteți-le salutări cînd mai aveți astfel de discuții. (*Rumoare în sală.*)

Și să trecem la lucruri serioase. Vreau să vă spun că, pe parcursul unei perioade mari de timp, dacă nu greșesc chiar mai mult de un an de zile, societatea civilă împreună cu reprezentanții Parlamentului și ai Guvernului, dar în mod special societatea civilă, care o parte din ea este prezentă și aici, organizații nonguvernamentale de prestigiu și cu reputație au lucrat foarte mult la elaborarea unei strategii, este vorba despre Strategia de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018 și 2020.

Aș vrea să aduc sincere mulțumiri din partea Parlamentului Republicii Moldova pentru toți cei care s-au implicat. Eu, bineînțeles, am și să-i prezint pe cei care sînt astăzi alături de noi, dar înainte de toate să anunț că vă propun, dragi colegi, să examinăm și să dezbatem subiectul nr. 5 de pe ordinea de zi, **proiectul nr. 404 din 22 decembrie 2017, proiect de Lege pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018–2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei.**

Am s-o rog pe doamna Buliga, președintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie, care a fost implicată și ea direct în discuții și cu contribuția și a dumneaei pentru ca această strategie să se nască cu adevărat și să ajungă pe masa deputaților, o rugăm frumos să ne prezinte această strategie.

Dar, dați-mi voie, așa cum am menționat, să anunț cine astăzi mai este alături de noi, cu mare plăcere îi anunț pe domnul Sergiu Neicovcen – Centrul Contact. Vă mulțumim și bine ați venit în Parlamentul Republicii Moldova. Ion Guzun – Centrul de Resurse Juridice din Moldova, Antonia Fonari – Platforma pentru Cetățenie Activă și Parteneriat pentru Drepturile

Omului. Bine ați revenit în Parlamentul Republicii Moldova. Natalia Hasan – Fundația „Ecoul Cernobîlului”. Vă mulțumim frumos că azi sînteți alături de noi.

Din partea Cancelariei de Stat astăzi îi avem alături pe Oxana Glușenco – Direcția coordonarea politicilor a Cancelariei de Stat, Natalia Cristian – consultant principal în Direcția coordonarea politicilor și Ancuța Vameșu care este ... repejor am să traduc în limba română, consultantul înalt din partea Uniunii Europene pe domeniul societății civile pe lângă Guvernul Republicii Moldova, cunoscut cu terminologia engleză High Level Adviser.

La fel, sînt și Anatolie Beleac, director de programe Family Health International, și Elena Leșan, la fel, Family Health International.

Bine ați venit în Parlamentul Republicii Moldova. Să fie într-un ceas bun.

Doamnă Buliga,

Vă rugăm.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

Doamnelor și domnilor,

Strategia de dezvoltare a societății civile pentru anii 2018–2020 reflectă angajamentul Republicii Moldova de a consolida în mod sistematic condițiile pentru dezvoltarea dinamică a unei societăți civile puternice în țara noastră. Fiind edificată pe principiile încrederii reciproce, parteneriatului, transparenței, participării, strategia continuă eforturile demarate în cadrul realizării strategiilor precedente de dezvoltare a societății civile, perioada anilor 2009–2011, 2012–2015 și se axează în principiu, cam pe aceleași priorități strategice.

În contextul promovării și implementării politicii de integrare europeană a Republicii Moldova și a consolidării reformelor europene, rolul societății civile este unul foarte important, fără de care nu poate funcționa un veritabil stat de drept.

Actualmente, societatea civilă participă în toate sferile de activitate și este în stare să furnizeze factorilor de decizie opinii, expertize, strategii și concepții fundamentate din punct de vedere științific și practic.

În acest context, s-a impus necesitatea creării unui nou cadru favorabil. Mai bine zis, asigurarea continuității pentru dezvoltarea și consolidarea sectorului asociativ în perspectiva încurajării inițiativelor civice, a democrației participative și conștientizării obiective a problemelor cu care se confruntă societatea noastră.

Există mai multe probleme în țara noastră care au servit ca premise pentru elaborarea proiectului dat. Una din aceste probleme este detașarea și pasivitatea cetățenilor de procesul de guvernare.

În acest context, ca și în multe altele, reprezentanții organizațiilor neguvernamentale constituie un element important al procesului democratic. Aceasta le oferă cetățenilor noștri o cale de alternativă alături de cea a partidelor politice și cea... de canalizare a opiniilor diverse și de asigurare a unor interese variate în procesul de luare a deciziilor la toate nivelurile.

Un alt imbold a servit și implicarea mai activă a organizațiilor neguvernamentale în promovarea și implementarea politicilor publice și contribuirea lor activă la identificarea acțiunilor de optimizare a politicilor.

Eforturile comune ale Parlamentului și societății civile s-au finalizat cu elaborarea proiectului de Lege privind Strategia de dezvoltare a societății civile pentru anii 2018–2020 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia.

Elaborarea strategiei a fost realizată pe parcursul unui an în mod participativ de către 3 subgrupuri de lucru intersectoriale formate din reprezentanții Parlamentului, ai ministerelor de resort, partenerilor de dezvoltare și organizațiilor neguvernamentale. Strategia pentru anii 2018–2020 reprezintă angajamente nerealizate din strategia precedentă, care a fost implementată în proporție de doar șaptezeci... de 27%, conform unei evaluări finale independente.

Ea se axează pe aceleași priorități strategice pentru dezvoltarea societății civile precum sînt participarea societății civile în procesul decizional, durabilitatea financiară a organizațiilor societății civile, spiritul civic și voluntariatul.

În același timp, prezenta strategie ține cont de lacunele și dificultățile anterioare din experiența acumulată și urmărește realizarea angajamentelor restante din documentul precedent cu examinarea repetată a intervențiilor și completarea acestora cu noi activități și acțiuni necesare în limita priorităților stabilite și obiectivele generale și cele specifice ale strategiei precedente.

Elementele inovatoare ale Strategiei 2018–2020 sînt stabilirea unui mecanism clar și mai consistent de monitorizare, introducerea evaluării intermediare, ajustarea estimărilor financiare și a surselor de finanțare, completarea indicatorilor de progres, în special cu indici calitativi, includerea unor acțiuni suplimentare în cadrul priorităților menționate mai sus.

Strategia este elaborată în scopul creării unui cadru normativ comun și al conjugării eforturilor colective necesare pentru dezvoltarea societății civile în Republica Moldova, pentru stimularea coeziunii sociale și pentru

valorificarea potențialului uman în baza principiului cooperării dintre autoritățile publice și societatea civilă care se regăsesc în acest document.

Astfel, strategia urmărește realizarea a 3 obiective generale:

- Consolidarea cadrului normativ privind participarea societății civile la elaborarea și monitorizarea implementării politicilor publice;
- Promovarea și consolidarea durabilității financiare a societății civile;
- Și dezvoltarea, după cum am menționat, a spiritului civic activ și a voluntariatului.

La elaborarea strategiei s-a optat pentru preluarea a mai multor practici de succes ale țărilor dezvoltate, precum și a unor mecanisme ce au contribuit semnificativ la creșterea participării organizațiilor societății civile în procesele de luare de decizie și de monitorizare a implementării politicilor.

Dezvoltarea cooperării cu societatea civilă este o activitate complexă care implică o abordare intersectorială și interinstituțională. Actualmente, în Republica Moldova nu există o structură de coordonare a cooperării cu societatea civilă, deși a fost planificat în cadrul de dezvoltare a Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru anii 2012–2015. Este remarcabil că astfel de structuri există și funcționează în mai multe state europene, inclusiv România, Franța, Marea Britanie, Ungaria, Macedonia, Slovacia, Cehia și Croația.

În proiectul strategiei avem anumite elemente de coordonare atât din partea Guvernului, cât și a Parlamentului care sperăm că vor fi eficiente în anii pentru care această strategie va fi adoptată.

Stimați deputați,

Implementarea acestei strategii va aduce la edificarea unui sistem eficient de participare a organizațiilor societății civile la procesul decizional.

La fel, va aduce la instituirea unor mecanisme funcționale în asigurarea viabilității de finanțare, creșterea semnificativă a participării cetățenilor în activitățile de voluntariat și în procesele de dezvoltare a comunităților.

De asemenea, implementarea obiectivelor propuse în strategie va facilita transformarea societății civile într-un suport important al procesului de democratizare a Republicii Moldova.

În consecință, consolidarea societății civile în toate formele sale de manifestare va reprezenta o premisă obligatorie pentru evoluția democratică a societății noastre.

Este de menționat că mai multe acțiuni și activități incluse în Planul de implementare a Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru anii

2018–2020 prevăd și costuri. Un moment binevenit este că asupra elaborării proiectului s-a lucrat în echipă și în consens între actorii principali din societatea noastră: Parlamentul, Guvernul și reprezentanții societății civile.

Astfel, s-a decis ca implementarea... ca demararea implementării strategiei în anul de gestiune 2018 să fie în limita surselor disponibile deja alocate de Guvern, iar pentru anii 2019–2020 vor fi identificate surse suplimentare pentru acoperirea tuturor costurilor estimate.

Afirm personal, dar și prin prezența reprezentanților societății civile astăzi, în sala de ședințe, este cert că acest proiect și însăși Strategia de dezvoltare a societății civile pentru perioada menționată este un document așteptat și binevenit.

Vreau să mulțumesc în mod deosebit tuturor reprezentanților societății civile, președinților grupurilor de muncă în acest proces, partenerilor noștri de dezvoltare, tuturor colegilor deputați care au participat activ în procesul de elaborare a acestui document. Aș menționa în mod deosebit: domnul Președinte Candu, Valeriu Ghilețchi, Valentina Rotaru, Roman Boțan, Vadim Pistrinciuc, Cornel Padnevici, Raisa Apolschii, Valentina Stratan, Mihaela Spatari, Alina Zotea și alți colegi.

Stimați colegi deputați,

Vă îndemn să susținem proiectul de lege propus spre examinare.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, doamnă președinte Buliga.

Se pare că nu sînt întrebări în adresa autorilor.

Vă rog frumos, domnule Ghilețchi.

De fapt, poftiți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Doamnă Valentina,

Vă mulțumim foarte mult pentru prezentarea acestei strategii.

M-am uitat peste planul de acțiuni și acolo pentru anul 2018 Parlamentul urmează să modifice Regulamentul în vederea unei transparențe și posibilității societății civile de a participa în luarea deciziilor.

Doar vroiam să știu, este vreo comisie responsabilă, dacă cunoașteți cumva detalii despre acest lucru? Ca să ne putem noi onora angajamentul, pentru că una dintre criticile dumneavoastră a fost că multe angajamente din Strategia anterioară nu au fost realizate. (*Discuții.*)

Și atunci de aia mă gîndeam că, poate ar fi bine, cel puțin, ce ne privește pe noi, dacă ne-am asumat un angajament, să-l realizăm anul acesta.

Vă mulțumesc.

Doamna Valentina Buliga:

Domnule vicepreședinte,

Vreau să vă mulțumesc.

Susținînd, de fapt, unele propuneri care au venit atît din partea Președintelui Parlamentului și colegilor deputați în cadrul dezbaterilor acestui document în comisiile parlamentare, s-a propus ca Comisia protecție socială, sănătate și familie să fie entitatea responsabilă din partea Parlamentului pentru realizarea acelor măsuri care țin nemijlocit de noi, de instituția parlamentară.

Dacă sînt alte propuneri și obiecții sau recomandări, sîntem gata să le discutăm și să le acceptăm.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Aș vrea doar să completez că, în cadrul Parlamentului, la ora actuală, este în activitate o comisie formată, un grup de lucru, care, împreună cu colegii de aici, din Parlament, membri ai Parlamentului, dar și cu expertiză internațională, inclusiv cei care vin pe suportul financiar și contribuția Programelor Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), acum se elaborează noul Regulament al Parlamentului, de fapt, noul Cod al procedurilor și regulilor parlamentare, în care un capitol separat este... inclusiv cooperarea cu societatea civilă, pe lîngă altele legate de tot ceea ce facem noi, inclusiv în plen, și statutul deputatului, și Codul de etică, și multe, multe alte elemente, se vor regăsi în acest nou Cod care, pînă la sfîrșitul lunii aprilie, trebuie elaborat și înaintat Parlamentului pentru examinare și dezbateri.

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnule Ghilețchi,

Dacă mai aveți întrebări?

Vă mulțumesc.

Domnule Deliu,

Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Pentru început, vreau doar să anunț că Frațiunea Partidului Liberal Democrat va susține această Strategie, deoarece am fost promotorii și

anterioarei Strategii, cea care a fost adoptată în anul 2012, Strategia de dezvoltare a societății civile pentru anii 2012–2015. Sîntem cam la întîrziere, deoarece 2 ani de zile am fost fără o Strategie a societății civile.

Ce vreau să zic eu aici? Eu cred că e greșită concepția că societatea civilă sînt doar organizațiile nonguvernamentale. Societatea civilă e cu mult mai amplă această noțiune, deoarece... include în sine acele grupuri de cetățeni care vor să scoată în evidență problemele de interes public.

Dar aici, totuși, aș vrea, doamnă Buliga, să revin la organizațiile nonguvernamentale. Din analiza situației și definirea problemei, deci este o cifră că, actualmente, la Ministerul Justiției au fost înregistrate 7950 de organizații nonguvernamentale, iar cifra acelor care au fost înregistrate la nivel local nu e cunoscută. Și aici este o problemă, fiindcă, eu cred că, ar trebui dusă o evidență și acestor organizații la nivel local.

Și întrebarea mea: din cele... haideți să rămînem la cifra 7950. Dacă aveți... există o evidență, sau poate colegii din societatea civilă, cîte din acestea sînt active și care sînt doar la nivel că le-au înregistrat și au uitat de ele?

Doamna Valentina Buliga:

Domnule deputat Deliu,

Vă mulțumesc foarte mult pentru constatare și pentru întrebare.

Vreau să vă spun că la mai multe ședințe care au avut loc aici, în sediul Parlamentului, s-a discutat, de fapt, despre lipsa unei raportări din partea autorităților publice locale unde se înregistrează asociațiile obștești, unele organizații obștești. Și eu cred că, anume în spiritul acestei Strategii, pentru ca să avem o claritate și să vedem care este, de fapt, potențialul civic și neguvernamental și obștesc, trebuie să ne gîndim inclusiv la acest mecanism de raportare și evidență.

Referitor la alte părți componente ale societății civile, la fel, s-au discutat, și nu știu dacă erați prezent la una din ședințele unde s-a discutat și despre rolul sindicatelor, patronatelor, grupurilor de cetățeni, cum ați menționat.

Eu cred că unul din obiective, care este spiritul civic și procesele de monitorizare, consolidare, certificare de utilitate publică, ne va aduce ca, la sfîrșitul acestui document, să avem o mai bună evaluare și o mai largă implicare a societăților... asociațiilor obștești, organizațiilor neguvernamentale, grupurilor de cetățeni și alte entități care sînt create în conformitate cu legislația în vigoare.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Deliu,

Vă rog frumos, dacă aveți altă întrebare sau precizare. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Vă mulțumim foarte mult.

Doamnă Mironic,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Doamna Alla Mironic:

Doamnă Valentina,

Mulțumesc de aprecierea pe care dumneavoastră ați dat-o organizațiilor obștești.

Dar am o întrebare. Am să spun în limba rusă.

Уважаемая госпожа Валентина и уважаемые депутаты Парламента,

30 лет тому назад была создана Организация ветеранов Республики Молдова. В 2003-м году был принят Закон о ветеранах.

Мы входим в Международный союз «Содружество организаций ветеранов (пенсионеров) независимых государств», и обо всех вопросах, которые обсуждаются на исполкоме СНГ с участием первых лиц, затем информируют общественную организацию. И в то же время на протяжении 30 лет эта организация, несмотря на то, что в каждом районе есть своя структура, есть председатель района, находится в положение просящих, начиная с помещения, телефона и завершая той работой, которую ежедневно приходится проводить.

Пенсионеры обращаются по вопросам и санаторным, и медицинским, и оказания социальной помощи. Но мы наблюдаем, особенно в последнее особенно десятилетие, что на всех круглых столах, мероприятиях, которые проходят, говорят о неправительственных организациях, исключая такую общественную организацию, допустим, как наша.

Как в стратегии, которую вы предлагаете, рассматривается роль и поддержка, о которой вы говорили, со стороны Правительства, Парламента и других организаций?

Doamna Valentina Buliga:

Mulțumesc mult, doamnă Mironic.

Din câte cunosc eu, majoritatea consiliilor raionale acordă o atenție deosebită asociațiilor veteranilor și persoanelor în etate care sînt înregistrate, sînt parteneri ai acestor consilii și a multor organizații, inclusiv neguvernamentale, care îi ajută, sînt încadrați în anumite servicii

persoanele anume membre ale acestei entități pe care am menționat-o... ați menționat-o dumneavoastră și confirm și eu.

Eu sper foarte mult că, inclusiv în baza Planului de acțiuni și a acestei Strategii, se poate de îmbunătățit mecanismul de colaborare cu Organizația veteranilor și persoanelor în etate și să oferim acele platforme de suport, de colaborare și comunicare cu societatea menționată.

Nu cred că este cineva care va găsi motive să spună că documentul ne oferă piedici sau impedimente în colaborarea pe care ne-o dorim să fie în sprijinul acestor persoane care au o vîrstă înaintată, au anumite merite față de țară. Și eu cred că mai multe organizații neguvernamentale și obștești deja fac acest lucru, pentru ce trebuie și să le mulțumim chiar astăzi.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Mironic,

Vă rog frumos, dacă aveți precizare.

Sigur, vă rog.

Doamna Alla Mironic:

Mulțumesc, doamnei Valentina.

Dar, totuși, poate mai atent de selectat aceste organizații obștești, pentru că este organizația care are numai 30 de membri și are 300 de mii de membri.

Noi avem, cum a spus domnul Deliu, 7000 de organizații.

Cum de lucrat cu dînșii?

Mulțumesc.

Doamna Valentina Buliga:

Procesul de monitorizare și acreditare a asociațiilor obștești, a organizațiilor neguvernamentale în anumite activități, indicatorii de calitate sînt instrumente care ne vor ajuta, cu adevărat,... să fie selectate, să fie implicate cele mai bune organizații, impactul activității cărora se resimte în societatea noastră.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Doamnă Mironic,

Mai aveți să menționați ceva?

Vă rog frumos. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Nu?

Doamna Alla Mironic:

Eu de acum...

Domnul Andrian Candu:

Poftiți.

Doamna Alla Mironic:

... da, să fie în viitor.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Da, vom trăi și vom vedea – asta e o deviză a moldovenilor.

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt alte întrebări în adresa doamnei Buliga în calitate de autor.

Și vă rugăm frumos, în acest context, să trecem la următoarea etapă a dezbaterii, și anume prezentarea raportului din partea comisiei.

Vă rugăm frumos, doamnă Buliga, președintele Comisiei protecție socială, sănătate și familie, vă rugăm frumos să ne prezentați raportul comisiei.

Doamna Valentina Buliga:

Foarte succint.

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

În cadrul Comisiei protecție socială, sănătate și familie a fost examinat acest proiect de Lege pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018–2020 și a Planului de acțiuni, ca inițiativă legislativă a unui grup de deputați.

În urma discuțiilor, membrii comisiei au constatat acele obiective, cea importantă a acestui document. La fel, vreau să menționez că asupra proiectului au parvenit avizele consultative ale comisiilor permanente, Direcției generale juridice, avizul Guvernului, dar și propuneri din partea deputaților care au fost incluse în sinteza amendamentelor care este parte integrantă a acestui raport.

Proiectul de Lege pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile și a Planului de acțiuni a fost redactat și prezentat deputaților împreună cu prezentul raport.

Membrii Comisiei protecție socială, sănătate și familie, în urma discuțiilor, propun Parlamentului cu 8 voturi „pro” și unul „abținut” aprobarea și adoptarea în două lecturi, sau decizia ne aparține, a proiectului de lege discutat.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Aș vrea să atrag atenția colegilor că este lege ordinară, se votează într-o singură lectură.

Mulțumim foarte mult.

Dacă nu sînt alte întrebări, vă mulțumim foarte mult, doamnă președinte Buliga.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul de Lege pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018–2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei, proiectul nr. 404 din 22 decembrie 2017.

Vom reveni la procedura de vot pe care vă propun s-o avem la ora 12.00, dacă nu sînt alte propuneri. Ora 12.00 este ora votului.

Vă mulțumim foarte mult.

La ora 12.00 o să revenim prin a adopta proiectul de lege.

Și în continuare, dragi colegi, să trecem la următorul subiect de pe ordinea de zi, și anume nr. 1 de pe ordinea de zi. **Proiectul înregistrat cu nr. 11 din 23 ianuarie 2018, proiect de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 257 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova.**

Este proiect de lege în lectura a doua.

Domnule Carpov,

Dumneavoastră, ca și vicepreședinte al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică, vă rugăm frumos să ne prezentați raportul comisiei pentru lectura a doua.

Domnul Eugen Carpov:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Vă prezint raportul asupra proiectului de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 257 din 1 noiembrie 2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova. Este proiectul nr. 11 din 23 ianuarie 2018 pentru lectura a doua.

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul de lege menționat, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de către Guvernul Republicii Moldova și expune următoarele.

În procesul pregătirii proiectului pentru lectura a doua, comisia a recepționat două amendamente, prezentate în conformitate cu prevederile

articolului 59 din Regulamentul Parlamentului Republicii Moldova. Decizia membrilor comisiei se conține în sinteză, care este parte componentă a prezentului raport. Proiectul, de asemenea, a fost supus redactării din punctul de vedere al corectitudinii lingvistice și este anexat la raport.

În contextul celor expuse și în rezultatul dezbaterilor, membrii Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică au propus, cu majoritatea voturilor membrilor săi, examinarea și adoptarea proiectului de Lege nr. 11 din 23.01.2018 în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult, domnule Carpov.

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei? Nu sînt.

Vă mulțumim foarte mult.

Se încheie aici dezbaterile la proiectul nr. 11 din 23 ianuarie 2018 și vom trece la procedura de vot, precum a fost agreat, la ora 12.00.

În continuare, următorul subiect de pe ordinea de zi, nr. 2 de pe ordinea de zi, **proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, proiectul nr. 81 din 23 martie 2017.**

Vă rugăm frumos, doamnă Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezentați raportul comisiei pentru acest proiect de lege care se află în lectura a doua.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege nr. 81 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Proiectul a fost elaborat în vederea uniformizării cadrului legal referitor la salarizarea atât a judecătorilor detașați în Consiliul Superior al Magistraturii și Inspekția judiciară, cât și a membrilor non-judecători, precum și excluderea normelor contradictorii și a lacunelor existente în legislația din domeniu.

În cadrul ședinței, comisia a examinat avizul Guvernului, comisiilor permanente, Direcției generale juridice, precum și amendamentele deputaților. Decizia comisiei referitor la acestea este reflectată în sinteza amendamentelor anexată la prezentul raport.

În rezultatul examinării, comisia, cu votul majorității membrilor, a decis să propună examinarea și adoptarea de către Parlament a proiectului de Lege nr. 81 din 23 martie 2017 în lectura a doua.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Încheiem aici dezbaterile la proiectul nr. 81 din 23 martie 2017, proiect de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și revenim la procedura de vot la ora 12.00.

Următorul subiect de pe ordinea de zi **nr. 3 cu numărul de înregistrare 202 din 11 mai 2016, proiect de Lege pentru completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova.** La fel, proiect aflat în lectura a doua.

Vă rugăm frumos, doamnă Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezentați raportul comisiei.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Onorat Parlament,

Comisia a examinat proiectul de Lege vizînd completarea Codului de procedură penală, inițiativă legislativă a Guvernului. Și drept scop al acestuia este consolidarea capacităților de administrare a impozitelor și taxelor de către Serviciul Fiscal și de dezvoltare a capacității de prevenire a riscurilor.

Proiectul vizează cele mai esențiale completări care se referă la completarea articolului 273 potrivit căruia Serviciul Fiscal se investește cu competența de constatare a infracțiunilor prevăzute la un șir de articole din Codul penal, și anume 241, 242, 244¹, 250-253 și 335¹ din Codul penal.

Proiectul a fost avizat de comisiile parlamentare, Direcția generală juridică. Proiectul de lege a fost adoptat în primă lectură la 1 iulie 2016.

La data de 20 februarie 2018 deputatul în Parlament Ștefan Creangă a înaintat un amendament, prin care se propune la articolul II sintagma „1 ianuarie 2017” să se substituie cu sintagma „1 octombrie 2018”.

Cu referire la cele expuse, comisia, cu votul majorității membrilor, propune Parlamentului spre examinare și adoptare în lectura a doua a proiectului nr. 202 din 11 mai 2016.

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim și noi.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Astfel, încheiem dezbaterile la proiectul de Lege privind completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova, proiectul nr. 202 din 11 mai 2016, care va fi supus votului la ora 12.00, fiind și vot pentru lectura a doua.

În continuare, următorul subiect de pe ordinea de zi, subiectul nr. 4, **proiect de Lege pentru completarea Codului contravențional al Republicii Moldova, proiectul nr. 238 din 27 mai 2016, la fel, aflat în lectura a doua.**

Vă rugăm frumos, doamnă Apolschii, să reveniți la tribuna principală a Parlamentului pentru a ne prezenta raportul comisiei la acest subiect.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Comisia a examinat proiectul pentru lectura a doua sub nr. 238 din 27 mai 2016 privind completarea Codului contravențional.

Proiectul de lege are scop completarea Codului contravențional cu un nou articol 77² care va stabili răspunderea contravențională pentru acțiunea de ultragiure a lucrătorului medical.

Pe parcursul examinării proiectului de lege, comisia a examinat avizele Guvernului, comisiilor permanente, Direcției generale juridice, precum și amendamentele deputaților. Decizia comisiei referitor la acestea este reflectată în sinteza amendamentelor anexată la prezentul raport.

În rezultatul dezbaterilor, membrii comisiei, cu majoritatea voturilor, au propus proiectul de Lege nr. 238 din 27 mai 2016 spre examinare și adoptare de către Parlament în lectura a doua.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

Este o intervenție, vă rugăm frumos să vă rețineți.

Doamnă Apolschii,

Vă rog frumos.

Doamnă Ciobanu,

Poftiți.

Doamna Maria Ciobanu:

Doamnă președinte,

Dacă am înțeles corect, acest proiect vine drept rezultat al unui caz recent care a fost mediatizat, dar pe mine mă interesează altceva, de ce nu se extinde și asupra pedagogilor? Ce pedagogii sînt mai puțin afectați de un

comportament nu întotdeauna adecvat din partea părinților și nu numai? Și a elevilor chiar.

Doamna Raisa Apolschii:

Bine. Este ... au avut toți dreptul la inițiativă legislativă și în cazul în care... dar, poate, și drept urmare, din păcate, nu a unui ultimului sau singurului caz care a avut loc de ultragiere sau de agresiune a lucrătorului medical, dar eu m-am expus vizavi de acest proiect de lege, dumneavoastră, dacă aveți și alte opinii...

Doamna Maria Ciobanu:

Eu, pur și simplu, mă gândesc că nu trebuie dintr-un caz sau chiar două-trei cazuri neapărat să venim cu o inițiativă legislativă. Eu cred că ar trebui să cuprindă o categorie mai largă de cetățeni care sînt funcționari, care sînt și ei expuși, cu părere de rău, tratamentului nu întotdeauna corect din partea, eu știu, cetățenilor, a anumitor cetățeni.

Domnul Andrian Candu:

Dar aș vrea să vă atrag atenția, doamnă Ciobanu, că proiectul e din 2016. Nu se referă nemijlocit acum la un caz mai recent.

Vă mulțumesc.

Poftiți, doamnă Ciobanu.

Doamna Maria Ciobanu:

Chiar mă interesează, de ce nu aceștia... autorii nu s-au gândit și la alte categorii de funcționari?

Doamna Raisa Apolschii:

Păi, bine, dar puteți s-o faceți și dumneavoastră în calitatea dumneavoastră de ...

Doamna Maria Ciobanu:

Bine. Mulțumesc.

Doamna Raisa Apolschii:

... deputat. Pînă la urmă a fost viziunea autorilor, ce pot să zic?

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Nu sînt alte întrebări în adresa comisiei și încheiem astfel dezbaterile la proiectul de Lege pentru completarea Codului contravențional al Republicii Moldova, proiectul nr. 238 din 27 mai 2016.

Vom reveni la procedura de vot.

Doamnă Apolschii,

O să vă rugăm frumos, mai aveți un subiect de pe ordinea de zi, cel tehnic de care vorbeam, care e în supliment la ordinea de zi, **proiectul nr. 99 din 23 martie 2018, proiect de Hotărîre privind încetarea mandatului de director adjunct al Centrului Național Anticorupție.**

Vă rugăm frumos să ne prezentați acest proiect de lege și în calitate de inițiator, dar și în calitate de președinte al comisiei, raportul comisiei pe acest subiect.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Am să dau citire eventual proiectului de Hotărîre privind încetarea mandatului de director adjunct al Centrului Național Anticorupție.

„În temeiul articolului 8 alineatul (7), alineatele (8) și (10) din Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție nr.1104/2002, Parlamentul adoptă prezenta hotărîre:

Articolul 1. – Se ia act de cererea de demisie a domnului Vadim Cojocaru din funcția de director adjunct al Centrului Național Anticorupție.

Articolul 2. – Prezenta hotărîre intră în vigoare la data adoptării.”

Comisia a examinat acest proiect de hotărîre. Prin proiectul de Hotărîre se propune Parlamentului să ia act de cererea de demisie a domnului Vadim Cojocaru din funcția de director adjunct al Centrului Național Anticorupție.

În conformitate cu articolul 8 din Legea cu privire la Centrul Național Anticorupție, activitatea directorului adjunct încetează în cazul aceluiași temeiuri stabilite pentru directorul Centrului, demisia fiind una din ele.

În acest sens, comisia informează plenul Parlamentului despre examinarea cererii de demisie depusă în adresa Parlamentului de către domnul Vadim Cojocaru. Drept urmare, membrii Comisiei juridice numiri și imunități au decis, în unanimitate, să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Hotărîre nr. 99 din 23 martie 2018.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Întrebări în adresa autorului?

Domnule Țap,

Vă rog frumos.

Doamnă Apolschii,
Rămîneți, vă rog frumos, puțin.

Domnule Țap,

Vă rog.

Domnul Iurie Țap:

Doamnă președinte,

Am primit acest raport și acest proiect pe care ni l-au distribuit, dar în raportul domnului Cojocaru nu este motivația respectivă. Dacă, eventual, dumneavoastră aveți mai multă informație, care, totuși, sînt motivele demisiei?

Doamna Raisa Apolschii:

În situații analogice noi nu intrăm în detalii, pentru că este indicat direct, expres în cererea dînsului, în raport, așa cum îl numește dînsul – din propria inițiativă.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țap,

Vă rugăm frumos, precizare.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc, doamnă președinte.

Eu, totuși, stimați colegi, voi expune un punct de vedere care cred că trebuie un pic să avem noi altă atitudine. Or, atunci cînd este promovată o persoană în funcție foarte importantă a statului, fie că vorbim CNA sau alte autorități, fie că noi am greșit cînd l-am selectat, el și-a asumat anumite angajamente, a lucrat, nu știi 2–3 ani de zile, a fost neprofesionist, a comis încălcări, care sînt motivele? Care sînt problemele?

Or, dacă vorbim despre un stat de drept, dacă vorbim de o responsabilitate în fața societății, eu cred că noi trebuie să avem un pic altă abordare, stimați colegi.

Pentru că nu este ... doamnă președinte, nu am obiecție față de dumneavoastră, eu vorbesc despre noi, despre Parlamentul Republicii Moldova și chiar nu voiesc mai mult să atestăm o atare stare de lucru, a plecat un vicedirector, pleacă al doilea, cînd noi avem o problemă majoră – problema combaterii corupției, avem Plan de acțiuni, strategii care nu sînt puse adecvat, nu se realizează, n-o să realizăm așa.

Cît trebuie să cheltuim, cît timp trebuie să treacă ca un nou vicedirector să devină specialist, să intre în problemă, să poată acționa efectiv? Deci cred că este o problemă asupra căreia noi împreună, stimați colegi, trebuie să revenim.

Mulțumesc.

Doamna Raisa Apolschii:

Eu cu titlul de informare, stimate coleg, vreau să spun că domnul Cojocaru activează din 18 aprilie 2013 și în Legea cu privire la CNA, în cazul de față, este expres indicat, că unul din motivele de încetare a mandatului este demisia. Și aici chiar ... de fapt, nu este numai o reglementare în asemenea lege.

Domnul Andrian Candu:

Ba mai mult decît atît, acum mi-a menționat și domnul Eșanu, reprezentantul Guvernului, domnul Cojocaru mai avea trei săptămîni pînă la expirarea mandatului său care a fost numit în calitate de vicepreședinte... vicedirector.

Mulțumesc foarte mult.

Domnule Cobzac,

Poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Nu cunosc, cu părere de rău, despre prestația domnului Cojocaru în funcția respectivă, deoarece, iarăși, activitatea CNA-lui este una la moment, eu aș spune, netransparentă. Asta pe de-o parte.

Pe de altă parte, eu nu pot să nu remarc că se întrezărește așa o tendință că cei care sînt în fruntea instituțiilor de forță încet, încet sînt schimbați. Cred că, peste o bucată de timp, peste o perioadă de timp, atunci cînd se va ajunge ca cei care sînt în fruntea instituțiilor care au trebuit să investigheze așa crime răsunătoare cum sînt: furtul miliardului, concesionarea ilegală a Aeroportului, vor fi întrebați, de ce nu s-au elucidat aceste crime? Teamă mi-i că atunci vom auzi răspunsul: da noi sîntem de două luni în funcție, nu știm, cei care au fost au plecat ș.a.m.d.

Va fi păstrată acea, eu știu cum, responsabilitate? Sau eu nu știu cum. Cred că ați înțeles întrebarea mea. Pentru că, pe de-o parte, nu se elucidează acele crime care societatea le clasifică ca răsunătoare, care au dăunat direct nivelul de trai al populației. Pe de altă parte, noi schimbăm șefii instituțiilor de forță care ar trebui să elucideze aceste crime, fără ca ei să-și dea raportul ce au făcut.

Iată eu aș vrea să-l întreb pe domnul Cojocaru, dumnealui ca adjunct la CNA, ce a făcut pentru elucidarea furtului miliardului și pentru elucidarea concesionării nelegitime a Aeroportului Chișinău? Acolo a fost fraudată licitația.

Doamna Raisa Apolschii:

Stimate coleg,

Mă iertați, dar am să vă răspund prin întrebare, dar ce am putea face noi în cazul în care omul își depune demisia? Cum am putea să-l... memoria instituțională rămîne evident.

Dumneavoastră ați vorbit mai mult de activitatea CNA în general, dar ceea ce se referă la respectivul subiect, să zic așa, sau persoană căreia îi discutăm demisia, ce am putea noi face într-o altă situație? Să-l obligăm să rămîna, pentru că avem niște întrebări? Cred că răspunsul e la suprafață. Eu altceva nu știu ce să vă zic, să vă conving, pentru că asta înțeleg eu.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Cobzac,

Dacă aveți precizare sau a doua întrebare?

Domnul Grigore Cobzac:

Precizare.

Doamnă președinte al comisiei,

Momentul-cheie din intervenția mea este că va veni timpul și cei care astăzi nu investighează aceste crime vor fi întrebați de ce nu le-au investigat.

Vă mulțumesc.

Doamna Raisa Apolschii:

Cred că nu o persoană... CNA-ul rămîne ca instituție, ca entitate care își face meseria mai departe.

Eu cred că fluctuația de cadre este în toate instituțiile și asta nu înseamnă că nu urmează să-și... deci să activeze în... așa cum trebuie să activeze un asemenea organ.

Gata, eu nu vă mai răspund.

Domnul Andrian Candu:

A doua întrebare, vă rugăm frumos.

Doamna Raisa Apolschii:

Precizăm pînă la urmă.

Domnul Grigore Cobzac:

Doamnă președinte al comisiei,

Al patrulea an a trecut, s-a scurs de la furtul miliardului, pînă astăzi noi nu avem întors nici un dolar în vistieria statului. Mi se pare că nu sînteți convingătoare în acest caz. Ei, bine...

Doamna Raisa Apolschii:

La demisia cu miliardul...

Domnul Grigore Cobzac:

... nu-i la dumneavoastră întrebarea.

Doamna Raisa Apolschii:

... chiar nu văd o legătură. Eu v-am expus poziția comisiei și am dat explicațiile așa cum le înțeleg eu cel puțin din lege.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

O să atrag atenția colegilor, de fapt, să vă aduc aminte că săptămîna viitoare, cel probabil miercuri, ședința comună a Comisiei juridice, numiri și imunități și Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică se va desfășura, unde va fi examinat Raportul de activitate al CNA și absolut toți deputații, și care nu sînteți membri în aceste comisii, puteți participa la acea ședință a comisiei și să puneți toate întrebările legate și de investigația miliardului, și de orice altceva, inclusiv puteți să-l întrebați pe domnul director Zumbreanu de ce a plecat și pentru ce a plecat cu 3 săptămîni înainte domnul Cojocaru.

Vă mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt întrebări.

Vă mulțumim mult, doamnă Apolschii.

Revenim la procedura de vot.

Vă mulțumim foarte mult.

Înceiem dezbaterile la proiectul nr. 99 din 23 martie 2018 și vom reveni la procedura de vot precum a fost agreat.

Dragi colegi,

Următorul subiect pe ordinea de zi, subiectul nr. 6, **proiectul cu numărul de înregistrare 85 din 15 martie 2018, proiectul de Lege pentru modificarea anexei la Legea nr. 668 ce ține de aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămîn în proprietatea statului.**

Și dacă îmi permiteți, am să vă prezint acest proiect de lege.

Vă mulțumesc.

Dragi colegi,

Bună dimineața.

Vă prezint, cu mare plăcere, onorat Plen, un subiect, și anume proiectul de lege înaintat cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de Lege

de modificare a unei anexe la Legea nr. 668 din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului.

Este vorba despre terenul de la intrarea în Stăuceni, pe partea dreaptă spre direcția Orhei, teren care, la ora actuală, aparține Colegiului Național de Viticultură și Vinificație denumit... dar, de fapt, aparține, mai pe nou, ca denumire, dacă nu greșesc, e Centrul de Excelență în Viticultură și Vinificație. Și ideea acestui proiect de lege este ca cele 69 de hectare să fie trecute în administrarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării și acestui teren să i se schimbe destinația din teren agricol în teren pentru construcție, pentru a fi folosit cu toată infrastructura necesară la construcția unei săli polivalente denumită ca proiect, concept care a fost lansat, și anume Arena Chișinău.

Terenul, așa cum am menționat, este teren agricol. Schimbarea destinației presupune compensarea pierderilor potrivit legii. Potrivit aceleiași legi, Parlamentul poate să vină cu excepție și scutire de compensare a pierderilor agricole.

Vreau să vă aduc la cunoștință că așa cum au apărut și în spațiul public informații cu privire la unele plantații sau, în mod special, pomi de măr și altele, livadă, în această privință vi s-a repartizat și un proces-verbal nr. 1 din 14 septembrie 2017 a unui... a unei comisii.

Este un proces-verbal al unei comisii pentru determinarea eficienței exploatării plantației multianuale și a procedurilor tehnologice de protecție ce urmează să fie aplicate pe viitor, care, după cum vedeți, și componența este formată din diferite persoane de la ministerele de resort. Și această comisie, sub Centrul de Excelență în Viticultură, a făcut o expertiză a acelei plantații și constată că majoritatea... cel puțin pe cele 7,7 hectare care vor fi nemijlocit folosite pentru construcția arenei, dacă e să cităm din procesul-verbal – 7,7 hectare aflate în proprietatea... în apropiere de strada Bucovinei nu pot fi exploatate mai departe, din cauză că 15, 20 la sută din pomi sînt bolnavi și spune de boala bacterioză, și se usucă; celelalte 80 – sînt slab dezvoltate, creștere anuală nu este, depunerea de muguri de rod este foarte scăzută și alte informații cu care vin autorii și cei care au lucrat în comisie.

Dragi colegi,

Acest teren va fi folosit pentru dezvoltarea a tot ceea ce cunoaștem noi deja lansat în spațiul public, construcția Arenei Chișinău.

Arena Chișinău este o arenă, sală polivalentă care va servi pentru organizarea evenimentelor sport și evenimentelor culturale. Va avea la fel pe lângă capacitatea de... între 3 și 5 mii de locuri și pe lângă spațiul nemijlocit de spectacole sau de competiții sportive, va mai avea anexat o piscină olimpică, centre pentru copii de agrement, inclusiv un Aqua Park și

altele care sînt necesare pentru ca această arenă multifuncțională, ca într-un întreg complex să funcționeze aproape 24 de ore 12 luni pe an.

Preconizata investiție se ridică estimat între 30 și 50 de milioane, în funcție, bineînțeles, de conceptul cu care vor veni ofertanții.

La ora actuală și Guvernul, și Parlamentul, prin implicarea noastră astăzi în a aproba și a susține acest proiect de lege, este în pregătirea tuturor documentațiilor necesare, se lucrează la un studiu de fezabilitate.

A fost creat un grup de lucru în cadrul Guvernului din reprezentanții mai multor ministere. Ministerul Educației, Culturii și Cercetării este cel care este direct responsabil pentru dezvoltarea acestui proiect.

Se preconizează ca în timpul cel mai apropiat toate etapele de pregătire să fie desfășurate în așa fel, încît în timpul cel mai apropiat să fie lansat concursul internațional public pentru a primi ofertele din partea viitorilor investitori care vor fi interesați în construcția acestei arene.

Din unele discuții preliminare cu mai mulți din domeniu, există o posibilitate reală ca o astfel de construcție, din momentul în care se lansează nemijlocit construcția, să fie finalizată într-un an de zile.

Cu alte cuvinte, dacă noi reușim toate etapele de pregătire să le desfășurăm pînă în luna aprilie, după care mai urmează două luni cel puțin de concurs internațional și dacă în luna iunie, iulie începe construcția fizică efectivă a acestui proiect, a acestui șantier și acestei construcții, într-un an de zile cel puțin, specialiștii spun că într-un an de zile este posibil ca o astfel de arenă care nu este de 10 sau 15 mii de locuri precum sînt arenele cele mai mari din Europa, una la dimensiune medie, totuși există posibilitatea să fie realizată.

Să vedem, urmează să fie organizat concursul și atunci vom vedea care sînt ofertele și care sînt condițiile și termenele cu care vor veni investitorii.

Cert este, pentru ca acest proiect să se desfășoare, avem nevoie de un teren. Cel mai bun teren care a fost de specialiști identificat și astfel propus nouă ca să luăm act astăzi și prin votarea acestei legi este acest teren care are acces și din punct de vedere al circulației mașinilor, și din punct de vedere al circulației oamenilor. Este concentrația în apropierea a 3 cartiere, ceea ce presupune și din punct de vedere al accesului populației, plus este ieșirea de Nord, centura Chișinăului nu este departe.

Deci din toate punctele de vedere și analizele care au arătat și studiul de fezabilitate care a fost făcut de Guvern, arată că acest teren este terenul identificat cel mai bun pentru a servi la construcția viitoarei Arene Chișinău.

Cam acestea fiind, bineînțeles sînt și unele estimări legate de pierderile calculate potrivit legii, tot ceea ce înseamnă pierderi agricole. Dacă nu greșesc... Numai puțin. Luînd în considerare formula care este

folosită, gradul de fertilitate, plus suprafața, plus... da, acolo și înmulțit, și plus. Mă refeream la plus ca valori și coeficientul care este potrivit formulei, la peste 85 de milioane de lei este compensația pierderilor agricole.

Vă stau la dispoziție pentru a vă răspunde la întrebări.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumim, domnule Președinte.

Prima întrebare este adresată de doamna Elena Bodnarenco.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumim.

Господин Канду,

Авторы проекта – те, у которых молдавские граждане, продвигающие этот проект, его, собственно говоря, украли. Французы говорят о том, что за год построить такую «Арену» невозможно.

Но мой вопрос не об этом.

Частно-государственное партнерство, то есть будут вложены не государственные деньги, а деньги частного лица. Понятно, что бесплатных услуг гражданам Республики Молдова предоставляться не будет.

Почему мы все-таки должны освободить этот объект от компенсации, связанной с потерей земель сельскохозяйственного назначения?

Domnul Andrian Candu:

Stimată doamnă,

Vreau să fac o precizare. Nu există nici un concept luat de la francezi sau de la australieni, sau de la ... sau de la marțieni, deoarece conceptul, ca atare, va fi cel pe care îl vor avea investitorii străini, care vor veni și vor participa cu ofertele lor la acest concurs. Ei vin cu arhitectura, design-ul și absolut tot.

Autorii, când au făcut și au lansat acest proiect, au arătat exemplu cum funcționează o arenă și o sală polivalentă în tot ceea ce înseamnă tribune multifuncționale, tribune telescopice, cum se mișcă, ce se întîmplă, cum se transformă, efectiv, o arenă, de la organizarea unor expoziții pînă la organizarea unor evenimente, sport. Deci a fost o exemplificare.

Dacă eu aș vrea să vă arăt dumneavoastră astăzi cum funcționează o bicicletă, eu aș lua o bicicletă și n-aș întreba, probabil, producătorul bicicletei: dar se poate eu să i-o arăt doamnei Bodnarenco, deoarece este doar un exemplu. Bicicleta aia nu va fi folosită, ca atare, în concept. Așa cum... dacă aș vrea să vă arăt cum funcționează un copiator, cred că nu trebuie să mă adresez celor de la Minolta sau celor de la Xerox.

Înțelegeți care este chestiunea și unde este diferența între respectarea proprietății intelectuale?

Nu există un concept, există o idee, există un studiu de fezabilitate, există un plan de desfășurare, există un concept la nivel de structură juridică și economică că este parteneriat public-privat, dar, ca atare, design, cum arată, arhitectură și multe altele, inclusiv câte locuri exact va avea arena, câte locuri parcare și absolut toată infrastructura, va fi doar atunci când va veni acel investitor sau acei investitori care vor participa la concurs. Asta e cu referire la prima chestiune ce ține de furt, nefurt și francezi sau marțieni.

A doua chestiune. Un astfel de proiect, statul nu are bani să-l construiască singur.

Cu regret, la ora actuală, noi nici măcar n-avem câteva milioane de euro să reconstruim Circul. Sau mergeți la Muzeul Național sau la alt muzeu și vedeți în ce stare este. Singura chestiune cu care noi putem să contribuim, este inclusiv cu valoarea unui teren care, în baza planului și a conceptului pe care l-au elaborat cei de la Guvern, ar fi contribuit în capitalul social al societății comerciale de stat care urmează ulterior să administreze întregul proces.

Investitorii, în baza conceptului de parteneriat public și privat, vor veni cu o parte de surse financiare și cu construcția. Statul – partenerul public care va fi, că-i Ministerul Educației sau că e Agenția pentru Proprietate Publică, vor veni și ei cu contribuția, în primul rînd, terenul. Dacă la ora actuală terenul este de 10–15 hectare necesar strict pentru construcția unei arene, cealaltă parte va fi folosită ca valoare de garanție pentru construcție.

Și ca să vă răspund la întrebare: vor avea acces sau nu cetățenii la o astfel de arenă? Cei care vor administra arena, cred că nu sînt pe altă planetă și înțeleg foarte bine că se află în Chișinău, că se află în Republica Moldova... în baza studiilor lor și a fezabilității de afaceri, vor stabili clar care sînt prețurile, care sînt absolut tot, în așa fel încît să aibă capacitatea necesară de oameni, de spectatori și de participanți la acele evenimente ca să producă un anumit, cel puțin, flux financiar.

Deci eu nu vă pot spune cît o să coste biletul la un concert, ori că e Madona, ori că-i Eurovision, chiar nu știu cît costă un astfel de bilet.

Să-i lăsăm, în primul rînd, pe cei care urmează să construiască – să construiască, să avem o astfel de arenă în Chișinău, să ne permitem noi toți, inclusiv cu copiii, cu familiile să mergem la evenimente, va fi ceva mai deosebit pentru Chișinău și pentru țară, deoarece noi nu am avut.

În ultimii 20 de ani noi numai am distrus, în loc să construim. Și sperăm foarte mult că va fi un proiect mai de succes, decît acel pe care l-ați

lansat voi, atunci cînd ați fost la guvernare, cu acea minge de fotbal lîngă Circ.

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Doamnă Bodnarenco,

Dacă mai aveți o întrebare, poftim.

Doamna Elena Bodnarenco:

Da. Întîi o precizare.

Зря вы так волнуетесь, потому что это не меня возмутил плагиат проекта, а его авторов. Но, в конце концов, для этого есть органы по защите интеллектуальной собственности, они имеют возможность туда обратиться.

Мой второй вопрос касается как раз земельного участка: входят ли эти 69 гектаров в intravilanul comunei Stăuceni?

Domnul Andrian Candu:

Da.

Doamna Elena Bodnarenco:

То есть коммуна Стэучень получает трансферт из государственного бюджета, исходя из площади, в которую входят эти 69?

Domnul Andrian Candu:

Nu, stimată doamnă.

Proprietatea este proprietatea statului și va rămîne proprietatea statului. Ea a fost la ora actuală în administrarea acestui Colegiu de Vinificație sau Centru de Excelență în Viticultură și Vinificație. Și de la o instituție a statului – de la acest centru, trece la instituția statului – Ministerul Educației, Științei și... cer scuze, denumirea mai lungă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, și rămîne proprietatea statului.

Doamna Elena Bodnarenco:

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Cei din comuna Stăuceni, bineînțeles, vor avea anumite de spus, atunci cînd există procedurile cadastrale, de delimitare a terenului și multe altele, care încă urmează să se facă, legate de... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Da. Vă mulțumesc, domnule Pleșca.

... transformarea bunului imobil, tot ce înseamnă delimitarea, borne, linii roșii și multe alte elemente.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Doamnă Bodnarenco,
Dacă mai aveți o ultimă precizare.

Doamna Elena Bodnarenco:

Întrebarea mea a fost: dacă nu pierde primăria Stăuceni la capitolul transferurilor din bugetul de stat?

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Dar astăzi primăria Stăuceni nu are nimic.

Și cum nu a avut nimic, n-o să aibă nimic, din punctul ăsta de vedere.

Dar din punctul de vedere al valorii că lângă Stăuceni se construiește și va apărea o astfel de investiție, care presupune consum, care presupune circulația oamenilor, primăria Stăuceni numai folos va avea, ca și țara.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumim.

Următoarea întrebare – din partea domnului Reidman Oleg.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Спасибо.

Господин Канду,

Два вопроса есть.

Поскольку это частно-государственное партнерство предполагается, какова будет cota-parte statului acolo? 58, как вы говорите, миллионов, от которых освобождают за использование... за перевод сельскохозяйственной земли, – они будут учтены как cota-parte statului ori nu?

Domnul Andrian Candu:

Orice cheltuială a statului este considerată ca și contribuție, din punctul de vedere economic, cunoașteți foarte bine, domnule Reidman.

Se ia în considerare și tot ceea ce presupune statul că cheltuie... pentru a scoate terenul, pentru a-l delimita. Costul nostru tot îi costul statului pentru o astfel de contribuție. Dar cel mai important este terenul și sursele financiare din buget, care vor fi alocate ca primă contribuție pentru proiect. Dar studiul de fezabilitate, concursul care urmează și restul, sînt cele care vor determina exact care este contribuția statului.

Domnul Oleg Reidman:

... Я понимаю. Я задал конкретный вопрос про вот эту стоимость, от которой их освобождают. Это не cheltuielile statului, это

недополученные доходы statului. Поэтому я спрашиваю: они будут учтены как cota-parte или нет?

По крайней мере, так сказать, для переговоров с инвестором эту тему я вам предлагаю. Это первое.

Второе. Как определялось место для строительства этой арены?

Аргументы, которые вы привели относительно хороших путей сообщения туда, centura Chişinău nu este departe ş.a.m.d. На самом деле, на мой взгляд, это не совсем так.

Вы поезжайте утром туда, на выезд оргеевский, и увидите, что из Ставчен идет поток машин с большими... с очень медленной скоростью и с большими задержками. Centura... та часть, которая уходит на Прункул туда, дорога исключительно узкая и перегруженная, та часть, которая ведет к объезду на Чеканы, – она свободна, но она достаточно далеко, «Компьютерная» так называемая улица, она в таком состоянии, что не пропустит весь этот объем транспорта, который вы собираетесь туда привлечь на мероприятие.

Поэтому у меня сомнения, и поэтому я задаю вопрос: как определялось это место, с кем оно обсуждалось, как оно в градостроительном плане учитывается, и прочее, и прочее?

Domnul Andrian Candu:

Această localizare sau identificare a localităţii a fost făcută în baza studiului de fezabilitate. S-a luat în considerare și viitoarele planuri pe care le are și municipalitatea, și Guvernul legate de infrastructură, inclusiv de centura care urmează a fi reabilitată și extinsă, inclusiv accesul în Chişinău și pe strada respectivă Bucovina, dacă nu greșesc, care leagă Calea Orheiului cu zona ceea „Megapolis” și restul – deci toate acestea s-au luat în considerare ca și potențial pe plan pe viitor. Plus că va fi, din câte înțeleg eu, ca și sarcină pentru viitorul investitor să găsească soluții și să investească și în infrastructura de acces, acces și ieșire de pe zona respectivă. Adică se va mai lucra suplimentar la tot ceea ce ați menționat dumneavoastră, ca și Calea Orheiului, inclusiv cu trecerea estacadă sau dacă este nevoie de un pod, sau dacă este nevoie de altele.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da, domnule Reidman,

Este ultima precizare, poftim.

Domnul Oleg Reidman:

Nu ultima, dar prima precizare.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Dumneavoastră ați avut o întrebare și apoi ați adresat a doua întrebare.

Domnul Oleg Reidman:

Ок. Это означает, что инвестор будет нагружен обязательствами по развитию инфраструктуры – и дорожной, и вода-канализация, и так далее, правильно, и энергетической. То есть стоимость этого проекта со стороны инвестора значительно выше, чем та, которая сегодня обсуждается.

Domnul Andrian Candu:

De ce așa credeți?

Domnul Oleg Reidman:

Потому что вы говорите о стоимости строительства Арены... В свое время, когда объекты большие строились по постановлениям ЦК КПСС, Советов министров и так далее, к этим объектам в виде капитальных вложений всегда прицеплялась инфраструктура, социальная инфраструктура, и так далее, и тому подобное. Это касалось и компьютерного завода, и прочих вещей. Я знаю это не понаслышке.

Здесь мы говорим об Арене, она стоит столько-то, подъездные пути, развитие этих улиц и centura Chișinău, и привлечение туда дополнительных мощностей: энергетика, канализации, воды и так далее. Чье это будет?

Domnul Andrian Candu:

Se va determina de grupul de lucru care acum finalizează studiul de fezabilitate și caietul de sarcini care va fi scos la oferta publică.

Domnul Oleg Reidman:

Ну так, может, мы торопимся с переводом этой земли? Может быть, сперва нужно все это обсудить, посчитать? А уж вот такой акт, который мы здесь сегодня обсуждаем, он в два счета делается.

Domnul Andrian Candu:

Nu este adevărat. Nu e „в два счета”. După ceea ce trecem noi din teren agricol în teren cu destinație pentru construcție, sînt foarte multe proceduri juridice care trebuie încă îndeplinite pentru a delimita terenul, pentru a-l coperta și multe, multe alte chestiuni care presupun pregătirea terenului pînă la acel moment cînd va fi folosit de construcție.

Astăzi deja există foarte avansate lucrări la nivel de studiu de fezabilitate și pregătirea caietului de sarcini. Cei de la Guvern deja examinează toate cele pe care dumneavoastră le-ați menționat, care sînt importante, pentru a ști exact care sînt costurile și care sînt cheltuielile și cine, eventual, trebuie să le facă legate de infrastructură și legate de toate căile de acces, căile de infrastructură energetică, canalizare și absolut tot. Mai ales că terenul acesta nu este un teren izolat de infrastructura care

există a Chișinăului. Nu departe de acest teren deja sînt obiecte foarte mari și foarte importante. Bine, nu la nivelul arenei, dar oricum sînt și magazine importante, gen „Metro”, în partea cealaltă există însuși Centrul acesta de Excelență, adică ele nu se iau din pod – gazul, apa și restul.

Dar, bineînțeles, aveți dreptate, sînt de făcut investiții și în căile de acces în tot ceea ce ați menționat. Lucrul acesta oricum se realizează acum de colegii din acel grup de lucru, care a fost format la dispoziția Primului-ministru și în care intră absolut toate instituțiile statului care sînt importante pentru acest subiect.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumim.

Următoarea întrebare, din partea domnului Lebedinschi Adrian.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Vă mulțumesc.

Domnule Candu,

Pentru mine e foarte complicat să înțeleg care a fost... s-a menționat astăzi din care considerente dumneavoastră ați ales anume această locație. Chișinăul nu are Planul urbanistic general și noi nu știm care vor fi strategiile de dezvoltare în general ale Chișinăului.

Dumneavoastră acum propuneți excluderea a 69,2 hectare din circuitul agricol. Ați menționat, inițial, în discursul dumneavoastră, că 7,7 hectare vor fi folosite pentru arenă, pe urmă ați spus că e posibil 10-15. Mă interesează, restul 60 de hectare, ce va fi cu ele?

Domnul Andrian Candu:

Nu, am zis că 7,7 hectare pe care se află o livadă astăzi și v-am repartizat un act, care este soarta sau care este starea acelei livezi, luînd în considerare expertiza care a fost făcută de colegii din Centrul de Excelență a Viticulturii și Vinificației. Potrivit standardelor care sînt, o astfel de arenă la această capacitate presupune între 10 și 15 hectare să fie folosite nemijlocit pentru construcția fizică și infrastructura, logistica de parcări. Dar, în același timp, noi vrem să lăsăm posibilitate Guvernului și celor care vor dezvolta acest proiect ca să exploreze și exploateze în continuare terenurile respective pentru a aduce acelei arene alte elemente importante, începînd de la... O astfel de arenă trebuie să aibă un hotel, o astfel de arenă trebuie să aibă acces la mai multe... începînd cu cercuri de creație și multe alte elemente pentru copii.

Deci noi vrem să lăsăm oportunitatea și posibilitatea Guvernului și celor care vor fi implicați să aibă posibilitatea cu investitorii care vor cîștiga sau investitorul care va cîștiga viitorul concurs să dezvolte absolut tot. Poate nu pînă la 60, dar în etape. Noi vorbim la ora actuală despre folosința ca atare strict pentru arenă între 10 și 15 hectare, dar în același timp nu

vrem să fim în situația în care vor veni investitorii și ne vor spune că pentru a dezvolta o astfel de arenă, ei au nevoie, de exemplu, ca statul să vină cu contribuție de 20 sau 25 de hectare și noi reținem să fugim după asta în Parlament, să trecem toate procedurile și să avem absolut iarăși toate procedurile legate...

Nu în 10 zile am făcut-o, domnule Lebedinschi, nu e vorba numai de lege. Legea care noi o votăm astăzi presupune după asta foarte multe alte proceduri la nivel cadastral. De aceea este mult mai bine să fim vizionari și să venim cu anumite elemente de a ne asigura că proiectul pe care noi îl lansăm va fi unul de succes și nu vom fugi de fiecare dată ca să recuperăm, așa cum noi o facem uneori, cu regret, atunci când pornim proiecte foarte mari.

Sînt de acord cu dumneavoastră că este regretabil că la ora actuală după atîția ani, 10 ani de zile, nu există un plan de dezvoltare a Chișinăului. Dar de faptul că nu există un plan de dezvoltare a Chișinăului, să nu-l arătăm cu vina... din vina cui nu există, noi nu trebuie să ne dezvoltăm și nu trebuie să construim astfel de arene, mai ales că este terenul statului.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Lebedinschi,

Dacă aveți o precizare și dacă mai aveți o întrebare, poftim.

Domnul Adrian Lebedinschi:

În calitate de precizare: de ce noi nu am făcut acum, măcar... bine nu facem Planul de dezvoltare general al orașului, măcar zonal?

Dumneavoastră nu știți acum care suprafață va fi folosită din toate acestea. Un ar de pămînt în această regiune costă de la 5 la 10 mii de euro. Statul dacă vinde doar această suprafață și lasă 17 hectare necesare pentru arenă, statul construiește tot ce e necesar acolo.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Lebedinschi.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Din contul statului, nu e necesar să investească.

Domnul Andrian Candu:

Așa cum am menționat, noi, la ora actuală, nu vindem nimic. Și în afară de asta, noi schimbăm destinația unui teren. La ora actuală se finalizează studiul de fezabilitate și colegii de la Guvern lucrează la caietul de sarcini. Vrem să lăsăm posibilitatea statului să ia anumite decizii atunci cînd va fi necesar și cum vor veni ofertele în concurs. Să dăm o flexibilitate colegilor de la Guvern, posibilitatea de a negocia condiții cele mai bune și termenele cele mai bune. Dacă, așa cum menționați dumneavoastră, este

un potențial cumpărător, care o să vrea să cumpere... habar n-am eu ce înseamnă asta și cât costă un teren, și cât costă metrul pătrat.

Nu știi și nu mă interesează la ora actuală. Nu asta este subiectul discuției. La ora actuală important este că există un teren al statului care nu este valorificat, unde există posibilitatea să construim o arenă în baza unui parteneriat public-privat.

Parteneriatul public-privat presupune că statul va veni cu terenul pentru arenă ca și contribuție și în baza negocierilor cu investitorul va veni, probabil, cu o anumită contribuție din punct de vedere al sumei de bani, restul contribuțiilor ar trebui să vină din partea investitorilor. Să vedem cum se va desfășura acel concurs, să vedem care vor fi rezultatele acelui concurs și după care, dacă vreți, îi invităm pe colegii din Guvern să ne povestească la ce etapă sînt și ce s-au înțeles cu potențialii investitori. Și atunci deja o să știm foarte bine cu siguranță și proiectul de lege, și proiectul în general.

Fiind un astfel de proiect el ... și fiind vorba de astfel de valori, nimeni nu are nici un interes ca lucrurile să fie mai puțin transparente, ba invers trebuie să fie mult mai transparente și noi trebuie să punem nu neapărat presiune, dar să și rugăm colegii din Guvern să fie cât mai transparent și mai deschiși la fiecare etapă pe care o organizează și o desfășoară pentru această arenă. La fel, să fie o solicitare pentru viitorii investitori: să fie cât mai transparent în tot ceea ce înseamnă costuri, termene și metodele de realizare, calitatea materialelor și multe altele, deoarece este unul dintre cele mai importante proiecte de infrastructură din Republica Moldova care noi, încă în ultimii douăzeci de ani, nu am avut. De aceea transparență maximă la fiecare etapă.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Mulțumim.

Dacă mai aveți o întrebare, domnule Lebedinschi?

Și, domnule Președinte, mai sînt încă șapte deputați care doresc să adreseze întrebări. Dacă vreți să ne încadrăm pînă la 12.00, ar trebui să fim mai succinți.

Domnul Lebedinschi, da.

Dați-i posibilitatea să mai adreseze o întrebare.

Domnul Adrian Lebedinschi:

Da. Vă mulțumesc.

Domnule Candu,

Pe parcursul a doi ani și jumătate, pare-mi-se, am dus discuții cu mai multe federații sportive din Republica Moldova, care înaintează astfel de idei să participe înseși federațiile, vorbesc: fotbal, taekwondo, eu cred că

Comitetul Olimpic tot s-ar implica. Haideți să valorificăm potențialul nostru, al tuturor federațiilor sportive, să le concentrăm în această arenă și atunci noi am folosi potențialul nostru, în primul rînd. Deoarece doar în așa caz ei ar fi cointeresați să atragă la antrenamente tineretul nostru, copiii noștri.

Credeți-mă că din străinătate dacă o să vină un investitor, el o să fie, în primul rînd, cointerestat să aibă venit, el trebuie să-și recupere ...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Lebedinski,

Asta nu exclude ceea ce, de fapt, ...

Domnul Adrian Lebedinski:

Dar, în primul rînd, la aceasta concentrați-vă, să vedeți de la noi, potențialul nostru și după aceasta de acum să atragem investitori. Adică cînd mergeți să discutați cu un potențial investitor să știm delimitarea: pentru aceasta este asta, asta, care sînt necesitățile noastre interne, toate federațiile sportive și după aceasta.

Domnul Andrian Candu:

Bineînțeles că ar fi minunat dacă statul, Republica Moldova, prin federații sau fără federații, ar avea acești bani și i-ar investi cît mai mult statul și nu partenerul privat, dar realitatea e alta. Întrebați-l pe domnul Juravski sau, probabil, o să ne spună mai multe, cîți bani are Comitetul Olimpic Moldova și cîți bani au federațiile? Probabil, cea mai bogată federație e cea de fotbal, își permite sau nu-și permite să contribuie?

Bineînțeles că este misiunea ministerului să discute cu sportivii, cu federațiile și să înceapă, să încerce să mobilizeze pe interior cît mai multe surse din propriile noastre surse și, bineînțeles, să fie cît mai puțin pentru investitor, dar în același timp realitatea este alta. Haideți să vedem care sînt termenele și condițiile acelu concurs, care este caietul de sarcini, să vedem care este finalitatea acelu concurs, cu cît va trebui să contribuie statul, cu cît va trebui să contribuie investitorul privat? Și în funcție de asta, deja se va vedea.

Nimeni nu are nici un interes ca o astfel de construcție să fie doar făcută de un investitor străin. Bineînțeles, noi am fi vrut ca să fie contribuția statului sută la sută, dar realitatea este alta. Noi la ora actuală nu avem așa bani pentru o astfel de arenă.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumim, domnule Președinte.

Următoarea întrebare ...

Domnule Lebedinski,

Sînt foarte mulți colegi. Haideți scurt precizare, pentru că nu vom reuși să ne încadrăm în timp.

Domnul Adrian Lebedinski:

Domnule Președinte,

Reieșind din prețurile care vi le-am comunicat, de la 5 la 10 mii de euro, dumneavoastră doar din diferența aceasta de 50 de hectare, care lăsați, asta aveți 25 de milioane de euro care puteți să le investiți doar prin faptul că vor fi folosiți. Adăugați ... n-o să fie 69 de hectare, puneți 72 de hectare, 75 de hectare, totdeauna Colegiul nu le mai folosește. Folosiți-le pentru aceasta și dezvoltați. Poftim, și aveți investiții.

Domnul Andrian Candu:

Eu nu știu care sînt prețurile și nimeni nu s-a apucat să vîndă terenul, haideți să-i lăsăm pe cei de la Guvern, după ce noi facem acțiunea noastră, să ia o decizie care este cea mai bună.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Următoarea întrebare – din partea domnului Deliu Tudor.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Deci eu n-o să mă opresc la oportunitatea construcției Arenei Chișinău, deoarece, într-adevăr, Republica Moldova nu dispune de un edificiu cultural sportiv, unde ar putea să găzduiască unele competiții internaționale sau să dea Domnul să cîștigăm „Eurovision” și nu avem unde îl organiza.

Eu vreau să mă opresc, domnule Președinte, la modalitatea de promovare a acestui proiect. Nu e noutate că despre construcția acestei arene se vorbea prin culoare încă de anii trecuți sau anul trecut, în toamna anului trecut.

Dar acum, cîteva săptămîni, a ajuns în prim plan această discuție, este foarte mult mediatizată, nu știu de ce dar am făcut o similitudine cum se mediatiza cîndva Magistrala Baikal-Amur, cam așa ceva se primește.

Eu de ce zic aceste lucruri? Deoarece dacă ne aducem aminte atunci cînd a fost prezentat proiectul bugetului de stat, nu se prevedea nici un bănuț în prima variantă pentru alocarea la construcția acestei arene cultural-sportive.

Dacă nu mă înșeală memoria, pentru lectura a doua a fost înaintat un amendament, domnul Andronachi, dacă nu mă înșel, și Guvernul a acceptat alocarea unei sume de 200 milioane de lei. Se discută, eu nu am

date, de aceea vreau să confirmați sau să infirmați că aceste 200 de milioane de lei au fost luate de la poziția ... sau din sursele pentru Fondul rutier. E corect aceasta sau nu?

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Președinte,

O secundă.

Domnul Andrian Candu:

Vă povestesc în câteva cuvinte cum stau lucrurile.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Președinte,

O secundă.

Colegi din stînga, aici, haideți să păstrăm liniștea, pentru că nu se aude în sală.

Domnule Novac,

Nu vă supărați.

Domnule Președinte,

Poftim.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Deliu,

Echipa pe care am onoarea s-o conduc de consilieri din echipa mea, împreună cu câțiva colegi și din partid, și din Guvern, au făcut mai multă investigație și mai multă analiză a tot ceea ce înseamnă: oportunitatea, viabilitatea și fezabilitatea, ca idee generală a unui astfel de proiect. Am obținut mai multă informație cam care sînt costurile unei astfel de arene, am văzut modalitatea cum au fost construite astfel de arene în diferite alte state, ultima, dacă nu greșesc, într-un orașel din Cehia lângă Praga, arena de lângă Frankfurt, alta în Franța, câteva alte state din regiune și am făcut o analiză cam cum stau lucrurile din punct de vedere al costurilor, al parteneriatului public-private și altele. Și am ajuns la concluzia că un astfel de proiect în Republica Moldova poate fi construit doar în baza unui parteneriat public-privat, unde statul va veni cu o contribuție a sa, dar nu foarte mare, de obicei pămîntul și încă ceva bani și atît. Și, ca și multe alte state, grosul investiției celui care știe să construiască astfel de arene și-l va asuma.

Și noi am făcut un mic calcul cam ce înseamnă această contribuție, dar foarte estimativ, foarte general. Vă spun că personal am avut discuții cu

Prim-ministrul Filip și cu ministrul Armașu și discuțiile pe care le-am avut ca în bugetul anului 2018 să fie regăsită măcar o mică parte sau cumva o sumă, ca să fie clarificat clar că în bugetul Republicii Moldova Arena Chișinău are o anumită acoperire financiară. Am avut cu ei discuții când proiectul bugetului deja era aproape la ultima fază de aprobare în Guvern și domnul Armașu mi-a spus următoarele: noi o să-l aprobăm în Guvern așa cum el este, fără Arena Chișinău, dar noi am înțeles ideea, am văzut și calculele, sîntem de acord cu ele și vă rugăm, domnule Candu, să vorbiți cu colegii din Parlament să facă amendamentul pe care noi o să-l susținem.

Iată de ce eu am vorbit cu colegii noștri din Comisia economie, buget și finanțe și mă bucur că domnul Andronachi a preluat acel amendament pe care l-am propus, l-am rugat să facă, a semnat acel amendament, amendamentul a fost coordonat cu colegii din Ministerul Finanțelor, a fost susținut de Guvern prin avizul său, ulterior, înainte de a fi votat aici, în Parlament, și astfel acest amendament s-a regăsit în Legea bugetului.

Erau cîteva opțiuni unde să se regăsească exact. Cea mai bună opțiune, pe care a propus-o Ministerul Finanțelor, este la investiții capitale, la secțiunea ori la Ministerul Economiei, ori la Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

Luînd în considerare că Agenția Proprietății Publice este sub Ministerul Economiei, atunci, la sfîrșitul anului 2017, colegii din Guvern ne-au sugerat să fie sub Ministerul Economiei articolul respectiv.

N-are nici o legătură cu drumuri, n-are nici o legătură cu fondul rutier, n-are nici o legătură cu proiectele de infrastructură, care sînt ale BERD-ului, Băncii Mondiale sau altcineva, era o chestiune doar principială ca acest proiect Arena Chișinău să se regăsească în bugetul statului cu o anumită contribuție din partea statului.

Noi am pus atunci, în colaborare cu cei de la Guvern, suma de 200 milioane de lei, dar nici astăzi, cînd deja studiul de fezabilitate fiind încă în elaborare, dar încă nu este gata, noi nu avem certitudinea exactă că vom avea nevoie de 100 sau de 200.

Noi am pus limita maximă, pe care și-o permite statul, eventual, să contribuie pînă la 200 de milioane, ceea ce transformat în euro, de exemplu, ar fi 10 milioane de euro. Dar nici asta noi nu știm încă, fiindcă toate vor fi clare atunci cînd se va desfășura concursul și cînd acei ofertanți vor veni cu condițiile lor de finanțare și de investiții.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnul...

Domnul Andrian Candu:

Asta este scurtul istoric... Cer scuze că am fost prea lung poate în explicații, dar am ținut neapărat să vă dau exact detaliile cum s-au desfășurat discuțiile cu colegii din Guvern la sfîrșitul anului trecut și cum

acest amendament a apărut și cum el a apărut în proiectul legii. Și domnul Creangă, ca și președinte al comisiei, a cunoscut acest lucru pe parcursul lecturii a doua.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Deliu,

Poftim, dacă mai aveți o întrebare.

Domnul Tudor Deliu:

O precizare. Da, domnule Președinte, eu am menționat că Guvernul a acceptat acest amendament și totuși întrebare... eu n-am primit pînă la sfîrșit răspunsul, suma totală de cheltuieli a rămas aceeași. Totuși, acești bani au fost de undeva... de la un compartiment luat și mutat la această construcție. De unde ei au fost? Fiindcă suma a rămas aceeași la cheltuieli în buget.

Domnul Andrian Candu:

Suma a rămas de 200 milioane ca investiții capitale și care va fi rectificată la următoarea rectificare a bugetului în luna iunie.

Noi de aceea și încercăm să facem, să organizăm lucrul în așa fel încît pînă la rectificarea bugetului în luna iunie în acest... în cadrul onoratului Plen deja concursul să fie spre finalitate, ca statul să înțeleagă exact cam care va fi contribuția și să vină cu rectificarea clară a sumei de contribuție.

Noi sîntem, vă aduc aminte, în program cu Fondul Monetar Internațional și precizia contabilă și matematică este foarte importantă.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Mulțumim.

Domnule Deliu,

Dacă mai aveți o întrebare, poftim.

Domnul Tudor Deliu:

Nu am o întrebare, doar o mică precizare. Totuși, iarăși pentru mine personal și pentru mai mulți cetățeni, sînt mai multe semne de întrebare. Dacă se dorea demult: de ce nu au fost acești bani bugetați?

Și, pur și simplu, ni se creează impresia că este... da, să dea Domnul să se construiască, dar este un proiect cu foarte și foarte mare iz electoral.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Stimate domnule Deliu,

Eu ce să zic, să amînăm alegerile din cauza asta? (*Rumoare în sală.*)

Eu astăzi îmi trăiesc viața cu 3 copii mici și nu am cu ei unde să merg, nici la un concert și nici la evenimente sport.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Copiii mai au și cetățenia cehă și ei mai văd prin comparație cum stau lucrurile unde trăiesc bunicii, un orașel micuț de 70 mii de locuitori și care are o arenă pe care nici Moldova nu și-a permis să o aibă. Eu ce să le spun copiilor?

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Să le spuneți, domnule Președinte, că alegerile nu vor fi anulate, dar va fi o arenă în Chișinău. (*Discuții.*)

Următoarea întrebare din partea...

Domnul Andrian Candu:

Dar cînd este vorba despre promovare și comunicare, cum ați spus dumneavoastră, domnule Deliu, eu vă chem alături de mine să promovăm împreună acest proiect.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da, iată și o invitație. (*Discuții.*)

Domnul Andrian Candu:

N-am zis să treacă la partid, am zis să stea alături să promovăm.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Următoarea întrebare, din partea domnului Cobzac Grigore.

Poftim, domnule Cobzac.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Cu siguranță, un asemenea proiect realizat fiind ar da bine pentru cetățenii Republicii Moldova. Cred că este corectă și abordarea de a construi de la zero un asemenea obiect, deoarece pornind de la sărăcia noastră, noi regulat reparam capital, cîrpeam cîte ceva și pînă la urmă, făcînd cheltuieli, obținem ceva depășit de timp și nemodern ceva.

Domnule Diacov,

Aveți răbdare, articolul 108 o să dovedeți să-l invocați, da.

Dar cred că nițel vă grăbiți dumneavoastră cu promovarea acestui proiect. De ce? Argumentez. Deoarece, pînă la urmă, pornind de la faptul că este parteneriat public-privat, privații vor da răspuns: participă sau nu, investesc sau nu, numai în baza propriului calcul de recuperare a investiției.

Comparațiile aduse de dumneavoastră cu Cehia, cu Franța ș.a.m.d. nu sînt chiar relevante, deoarece capacitatea de plată a cetățenilor Republicii Moldova este total diferită decît a cetățenilor Uniunii Europene. Dar temerea mea vine, sau mai bine zis, întrebarea mea vine de la afirmația dumneavoastră că ar fi posibil într-un an de construit această arenă.

În cunoștință de cauză, vă spun că optimismul dumneavoastră nu este alimentat de normele tehnice și de legislația în vigoare a Republicii Moldova.

Comparația dumneavoastră cu bicicleta m-a ușurat să formulez întrebarea. La moment nu este nici certificat de urbanism. Eu credeam că, iată, acele imagini pe care le-ați demonstrat la televizor deja presupun că este un proiect gata și investitorul vrea să vină cu proiectul. Dar comparația cu bicicleta mi-a confirmat temerea mea că nu este nici un proiect.

Numai pînă se va purcede la proiectare vor trece 4, 5 luni, dacă nu mai mult, vă spun în cunoștință de cauză. Însuși proiectul executat și expertiza proiectului va dura nu mai puțin de un an de zile, nu mai puțin. Vom trăi și vom vedea, numai după această obținere a certificatului de construcție, autorizația de construcție ș.a.m.d.

Dumneavoastră în continuare afirmați că poate fi construită într-un an această arenă?

Domnul Andrian Candu:

Am un singur răspuns: nu subestimați capacitățile de organizare și de eficiență a actualei guvernări. Și vă mai propun un pariu după ședința plenară, că n-are rost să...

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Cobzac,

Da, dacă aveți a doua întrebare sau dacă acceptați pariul, spuneți-ne.

Domnul Grigore Cobzac:

Dacă aș accepta pariul, asta ar însemna ca eu să bag mîna în buzunarul dumneavoastră apriori știind rezultatul acestui pariu.

Domnul Andrian Candu:

Deci acceptați faptul că ați putea să pierdeți?

Domnul Grigore Cobzac:

Da, îl accept.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Domnul Grigore Cobzac:

Dar am și a doua întrebare. Dumneavoastră credeți că un proiect care presupune investiții doar din bani publici și bani privați este corect că el a fost anunțat și început promovat de la tribuna unui partid politic?

Domnul Andrian Candu:

Atât timp cât acest partid, cu membrii săi, s-a implicat în tot ceea ce înseamnă elaborare, analiză, pregătire, inclusiv pe linie de partid s-au folosit expertize și surse, contacte, relații, echipă, ca să poată să facă unele analize preliminare ș.a.m.d. – cred că da.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumim.

Dacă aveți o precizare încă în încheiere, domnule Cobzac, poftim.

Domnul Grigore Cobzac:

Vă mulțumesc și eu pentru răspuns.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Următoarea întrebare vine din partea domnului Țap Iurie.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte,

Întrebarea mea, sau poate sugestie o să fie, ține de articolul II al proiectului, prin care se statuează transmiterea către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării administrarea terenului pentru construcții ș.a.m.d.

Deci din Strategia pe care și-a asumat-o Guvernul și care este, într-un fel, susținută de majoritatea parlamentară, este desprins foarte clar...

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Stimați colegi,

Rog liniște în sală.

Nu se aude bine întrebarea.

Vă rog foarte mult să păstrăm liniștea, ca să fie auzită această întrebare.

Domnul Iurie Țap:

Strategia prevede delimitarea clară a elaborării politicilor de implementarea acestora. Legea nr. 98/2012 vorbește despre acest lucru.

Și ar fi și un conflict de interese, atunci cînd un minister s-ar ocupa de administrare. Dacă ne asumăm reforma, trebuie să fim coerenți.

Și partea a doua. Totuși, să lăsăm pentru ministere și ministerul dat să se preocupe de politici, de monitorizarea implementării, fiindcă o să pierdem, la sigur, acolo. Deci sînt dublu... sînt două părți foarte importante.

Guvernul să se gîndească bine care ar fi mecanismul implementării.

Și, într-un fel, mă deranjează și faptul că într-un proiect de lege sînt stipulări care contravin Legii nr. 98/2012, contravin Strategiei. Și dacă ne asumăm schimbarea, haideți s-o facem... să fim coerenți.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă răspund, stimate domnule coleg, că Ministerul Educației, Culturii și Cercetării nu vor construi ei.

La ora actuală, se transmite în administrarea lor, ca ulterior, după ce votăm noi legea și după ce este finalizat studiul de fezabilitate complet, Guvernul urmează să aprobe o hotărîre de Guvern, prin care se instituie, se creează o societate comercială... întreprindere de stat care, împreună cu ministerul respectiv sau/și cu Agenția Proprietății Publice, vor fi parteneri publici în parteneriatul public-privat.

Nu va sta ministerul să construiască sau să administreze construcția, pentru asta va fi întreprinderea de stat, care va avea, ca și capital, inclusiv contribuția respectivă a terenului, și banii pe care, eventual, îi vom revedea noi, prin rectificarea bugetului, ca și contribuție financiară. (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Țap,

Dacă mai aveți o întrebare sau doriți să precizați ceva.

Domnul Iurie Țap:

Doar o precizare.

Domnule Președinte,

Tocmai aici vă atenționez, pentru că ați spus: ministerul, eventual, va fi în parteneriat public-privat. Nu poate ministerul să fie...

Da, dacă ar fi Agenția Proprietății Publice care va fi sub Guvern sau... de ce am spus: implementarea să fie adecvată. Fiindcă sînt mai multe aspecte: e vorba și de legalitate, e vorba și de eficiență. Aceasta este solicitarea mea, dacă doriți, pentru a... să fie bine.

Și să fie într-un ceas bun.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

O să le transmitem și colegilor din Guvern să fie atenți la asta.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Mulțumim.

Următoarea întrebare – din partea domnului Dudnic Corneliu.

Domnul Corneliu Dudnic:

Да. Спасибо большое.

Уважаемые коллеги из оппозиции,

Вот все сегодняшние дискуссии, все заявления в прессе и все месажи, которые вы, коллеги из оппозиции, делаете последнее время, обращаясь к обществу, комментируя этот грандиозный проект, как я считаю, наводит меня на одну простую мысль: любой успех, любая реализация правящей власти вызывает у вас только большую печаль и огорчения. И мне очень жаль констатировать эти вещи.

Помнится мне, совсем недавно мы обсуждали еще один грандиозный проект под названием „Prima casă” в этих стенах. И вы также очень много, очень долго пытались убедить и нас, и всё гражданское общество в том, что не нужно нам делать этих вещей, не нужен нам проект „Prima casă”.

Вот сегодня мы можем констатировать то, что этот проект уже запущен, и тот интерес общества, интерес людей, который вызывает этот проект под названием „Prima casă”, подтверждает то, что мы были правы, а вы были неправы. (*Discuții în sală.*)

Проект под названием «1200 км дорог по всей Республике Молдова» точно так же вызвал у вас море комментариев и негативных эмоций с вашей стороны. И сегодня мы можем констатировать, что Правительство изыскало средства для того, чтобы отремонтировать 1200 км дорог по всей территории нашего государства. (*Rumoare în sală.*)

И вот сегодня мы говорим об Арене Кишинэу. 25 лет независимости Республики Молдова ни одна власть не брала на себя такую ответственность и не выходила с подобной инициативой. И сегодня вместо того, чтобы консолидироваться в этом Парламенте и поддержать на самом деле эту инициативу, найти все механизмы и возможности для того, чтобы реализовать этот проект, вы сидите и вставляете палки в колеса, уважаемые господа, коллеги из оппозиции.

Поэтому мое предложение: перестаньте дергаться, попейте чайчику, а мы все равно реализуем эти серьезные, грандиозные проекты на благо нашего общества.

Спасибо большое.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Dudnic,

Alegeți și dumneavoastră limbajul. Nu este bine să folosiți un asemenea limbaj în Parlamentul Republicii Moldova.

Vă avertizez și pe dumneavoastră, vorba domnului Președinte Candu.

Următoarea întrebare este din partea domnului Batrîncea Vlad.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Vă mulțumesc frumos.

Domnule Candu,

Nimeni nu pune sub semnul întrebării că trebuie Republica Moldova să construiască infrastructura sportivă. Este foarte bine că sînt asemenea discuții.

Dar ca să venim cu o poziție obiectivă, am vrea să vă sugerăm să folosiți ceea ce-ați folosit 2–3 ședințe în urmă.

De ce nu ați venit acum cu un PowerPoint să demonstrați deputaților proiectul, ca să vedem în ce constă proiectul, pentru ce sînt folosiți aceste 70 de hectare de pămînt, ce infrastructură va fi, hoteluri, chestii, ca să cunoaștem.

Eu vă informez că rezervele olimpice, „Трудовые резервы”, au fost demolate și guvernarea a tăcut. Stadionul olimpic la Botanica, unicul stadion olimpic, a fost demolat recent, 2–3 săptămîni în urmă. Și toți au tăcut, și Guvernul.

Și în pofida faptului că noi am făcut mai multe interpelări.

Stadionul Republican ar putea să fie reabilitat. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Я попрошу, товарищ Дудник, не надо читать никому лекции. Мы сами вам можем прочесть лекцию.

Не делайте замечания оппозиции. Вы следите за своими заявлениями и декларациями.

Мы вас здесь университетским профессором не назначали.

De aceea, domnule Candu, solicitarea este în ce?

Să luăm o pauză, să ne prezentați proiectul.

Poate noi și dorim să-l votăm. Dar am vrea și noi să aflăm, într-adevăr, 70 de hectare... este un teren foarte mare.

În raza municipiului Chișinău, doar în Stăuceni, la balanța Colegiului de Vinificație și Viticultură au rămas așa spații de teren. Și, bineînțeles, nu

este prima încercare de a scoate din circuitul agricol acest teren. Poate este, într-adevăr, foarte bună destinația.

Propunerea este ca noi să luăm pauză.

Dumneavoastră să ne prezentați proiectul, ca noi să putem vota cu inima deschisă.

Dar și acest proiect... Dumneavoastră ați spus un lucru foarte important despre transparență.

Cu societatea sportivă de ce să nu-l discutăm, cu federațiile sportive?

Sportivii, care înțeleg mai mult în sport decât noi în sală, poate ei vor sugera careva, mă rog, propuneri la acest proiect, poate vor îmbunătăți proiectul.

Dar problema este că noi iar votăm în grabă și nu vedem proiectul, și nu știm pentru ce votăm.

Și repet, domnule Președinte, noi nu putem lua o atitudine, de aceea că nu vedem cum vor fi folosiți aceste 70 de hectare și noi nu cunoaștem care este însuși proiectul. De aceea sugerăm, cum dumneavoastră deja aveți experiență, să veniți cu un PowerPoint și să ne demonstrați acest proiect.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Dragi colegi,

În cadrul Guvernului... sînt formate grupurile respective, care discută inclusiv cu federațiile, inclusiv despre condițiile tehnice, cum ar trebui să fie o arenă pentru un anumit sport, pentru o anumită categorie de manifestație sport sau manifestație culturală. Ei se ocupă cu finalizarea caietului de sarcini și a studiului de fezabilitate și condițiilor pentru acea ofertă.

Însă... și rugămintea lor, dar și a noastră, a fost ca acest proiect de lege să fie promovat și aprobat, deoarece sînt foarte multe alte proceduri juridice și tehnice care trebuie întreprinse după ce acestui teren îi este schimbată destinația, pentru ca să ajungem să putem să oferim noi potențialilor investitori, inclusiv contribuția statului. Și ca noi să reușim asta s-o facem cît mai repede, inclusiv în contextul rectificării bugetului, așa cum am menționat în luna iunie sau iulie, cel tîrziu, să putem să desfășurăm și concursul internațional, sîntem pe etapele pe care vi le-am descris.

Bineînțeles, nimeni nu spune că într-un timp oarecare, după ce se desfășoară concursul, ministerul responsabil și colegii din Guvern, împreună cu acel investitor care va câștiga, să ne facă, să ne prezinte întregii

țări, dar și Parlamentului inclusiv, conceptul cu desene, cu absolut tot, inclusiv cu costurile financiare, ca noi să știm.

Dar pentru a demara mai multe etape, este necesar, totodată, să avem grijă și unde acel investitor va veni să construiască.

La ora actuală nu există un astfel de teren. El a fost localizat, identificat, acesta este și trebuie schimbată destinația. Simplu cât doi plus doi.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Domnule Batrîncea,

Dacă mai aveți o întrebare, poftim.

Domnul Vlad Batrîncea:

Pur și simplu, prima etapă, de obicei, cum este experiența, aprobarea proiectului, caietul de sarcini și deja sub proiectul aprobat, sub caietul de sarcini, se alocă un teren... un lot de teren.

Întrebarea constă în ce? Neavînd un proiect discutat prin audieri publice cu societatea sportivă, neavînd un proiect aprobat cu finanțarea, noi nu știm, poate nu 70 de hectare, poate 34, poate 140? Și de aceea poate vă grăbiți un picuț, de aceea că acest teren care este în gestiunea Colegiului Național se află ca atare la balanța Ministerului Agriculturii. De aceea nimeni nu va împiedica Parlamentului, Guvernului să ia asemenea decizii. Dar haideți să aprobăm proiectul, haideți să-l discutăm. Poate va fi nevoie de mai mult pămînt, poate va fi nevoie de mai puțin pămînt. Ca noi să putem vota cu inima deschisă și împăcată.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Noi vă încurajăm să susțineți cu inima deschisă, cum ați menționat dumneavoastră, în final, acest proiect de lege.

Terenul este nu pentru prima dată vizat în tot felul de alte analize precedente făcute de Guvern. Atunci cînd s-au făcut studii de fezabilitate pentru un proiect sau altul, inclusiv s-a vorbit foarte mult și la nivel de Guvern de un stadion olimpic, de foarte multe alte elemente și întotdeauna a fost, din analizele care se făceau, acest teren avea cele mai bune punctaje la nivel de acces, la nivel de suprafață, la nivel de foarte multe alte chestii. De aceea alegerea nu este întâmplătoare, noi nu am venit din pod, pur și simplu, cu identificarea acestui teren. S-au făcut anterior și înainte ca Partidul Democrat să-și preia... să-și asume pe deplin guvernarea împreună cu colegii din Partidul Popular European. S-au făcut și alte analize anterior, poate mai preliminar, dar acest teren întotdeauna a fost în vizorul și al ministerului... pe atunci Ministerul Sportului, și al Agenției Sportului, și multe altele. Noi, pur și simplu, continuăm ceea ce cîndva alți colegi au mai examinat preliminar.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Batrîncea,
Dacă mai aveți ultima precizare.

Domnul Andrian Candu:

Știți, probabil, ați făcut și dumneavoastră înainte de asta.

Domnul Vlad Batrîncea:

Ultima precizare.

Noi, într-adevăr, așteptăm proiectul ca să putem formula poziția. Acum nu putem formula, în lipsa proiectului.

Dar eu folosesc ocazia că avem această discuție, domnule Candu, dumneavoastră, ca Președinte al Parlamentului, care aveți contact permanent și cu Procurorul General, examinați, vă rog, situația cu bazinul olimpic care a fost demolat acum recent. Bazinul olimpic care a fost construit pe timpuri era un bazin unical, ca să apară niște case cu 16 etaje locative, cineva să mai câștige un milion.

Și vedeți, vă rog, rezervele olimpice. Noi cândva am avut o infrastructură olimpică minunată, am avut campioni în mai multe genuri de sport. Și astăzi, cel puțin, aceste două obiective sportive importante, olimpice au fost demolate.

Eu știu poziția și am citit poziția, dar nu am văzut ca cineva, într-adevăr, domnul Juravschi să iasă ferm în Parlament și să spună: „Noi nu dorim acest lucru, noi dorim să protejăm patrimoniul statului, să păstrăm...”.

Eu vă rog personal, domnule Candu, să luați această întrebare și să vedeți care schemă acolo a fost aplicată.

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da, vă mulțumim mult.

Domnul Andrian Candu:

Cu siguranță, vom sesiza Procuratura Generală să examineze respectiva situație. Bănuiesc că sînt elemente iarăși de primărie și de altele acolo. Să fie trași la răspundere, bineînțeles, toți cei care au construit ilegal nu doar pe acest teren unde a fost piscina, dar și pe altele care mai sînt și care noi vedem ce dezastru a fost pînă la ora actuală în administrația primăriei.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Deja de două ori a fost invocat numele domnului Juravschi. El dorește mult să facă o precizare.

Poftim, domnule Juravschi.

Domnul Nicolae Juravschi:

Da, mersi, domnule Președinte.

Domnule Batrîncea,

Eu sînt recunoscător că dumneavoastră faceți trimitere la familia mea, dar vreau să vă spun că toate întrebările care sînt aici, sînt date fără cunoștință de cauză. Sincer spun. Și relativ la subiectul acesta, spuneți dumneavoastră, bazinul olimpic... „olimpic” poate să se numere numai acel obiect unde sînt Jocurile Olimpice. Vă rog să scoatem din lexiconul nostru „olimpic”, nu există.

Altceva cu condițiile care permit să faci careva competiții europene, mondiale, dar nici într-un caz olimpic sau Stadionul olimpic la Botanica este ceva...

Deci, eu vă rog foarte mult, stimați prieteni, pentru noi astăzi este o victorie, este voința noastră ca să facem acest obiectiv. Să știți că sportivii așteaptă acest lucru 20 și ceva de ani și noi n-am avut voință politică, dacă vreți să știți, ca să facem. Astăzi am pornit acest obiectiv. Trebuie să depunem efort maxim ca să avem acest edificiu sportiv. Și, credeți-mă, o să fie societatea nu numai că bucuroși și o să ne demonstreze valoarea lor pe arena internațională, dar și va contribui... la modul sănătos de viață al generației tinere, în general, al populației noastre.

Deci eu vă rog ca să închidem acest subiect și, într-adevăr, să începem realizarea obiectivului dat, dar nu discuții și diferite vorbe.

Și vă rog cu o luare de cuvînt, dacă e posibil, să mă înscrieți și pe mine.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da, mulțumim.

Secretariatul va nota dorința dumneavoastră de a avea o luare de cuvînt. (*Voci din sală.*) Replică la replică nu știu dacă există.

Domnule Dudnic,

Haideți că mai sînt doritori să adreseze întrebări.

Doamna Maria Postoico,

Poftim, aveți microfonul.

Doamna Maria Postoico:

Da, vă mulțumesc, domnule Președinte al ședinței.

Domnule Președinte,

Dacă vă aduceți dumneavoastră aminte, în 2010 a fost o hotărîre a Guvernului referitor la Centrul Agroalimentar Chișinău, care... lîngă

Ghidighici, unde, la fel, a fost un proiect de lege ca noi să schimbăm destinația a 33 de hectare de pământ. Pînă astăzi acest pământ stă în pîrloagă. În afară de aceasta, s-au cheltuit milioane de lei pentru proiect.

Nu vă temeți că va avea aceeași soartă și acest proiect?

Și totuși care este întrebarea: cît costă proiectul? Aveți de acum o imaginație cam cît costă acest proiect?

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Prin faptul că stau astăzi în fața domniilor voastre, mi-am asumat și un anumit risc, în cazul în care nu o să fie realizat acest proiect, dar este un risc asumat. Eu nu cunosc despre ce proiect menționați, cel de 30 de hectare și care a fost scopul, ce se vrea să fie construit acolo? (*Voce din sală.*) Probabil, în fine, chiar nu îmi aduc aminte.

Dar așa cum spunea și domnul Deliu, ne-am asumat o anumită comunicare, ne-am asumat o anumită promovare și numele actualei guvernări, partidului aflat la guvernare, echipei din care fac parte și al meu personal acum este pus... despre realizarea acestuia în legătură cu reputația noastră. Dacă noi nu reușim, vom fi taxați noi. De aceea vom depune toate eforturile ca să realizăm acest proiect. Și nu doar din cauza că este imaginea și numele nostru, dar, în mod special, pentru faptul că este necesar un astfel de proiect.

Așa cum am menționat, unele analize din surse publice și din discuții inclusiv cu consultanții în domeniu, care au consultat realizarea unor astfel de proiecte, la capacitatea care noi considerăm că este necesară pentru Chișinău și pentru Republica Moldova, noi nu vorbim de o arenă de 15 mii, de 10 mii, dar vorbim de o arenă de 5 mii de locuri de șezut, așa se calculează. Luînd în considerare și infrastructura care noi ne propunem să fie, luînd în considerare și facilitățile pe care noi vrem ca această arenă să le aibă ca auxiliare, ceea ce mă refer și la o piscină pe standarde olimpice, cum spunea domnul Juravschi, adică o să se poată să se organizeze anumite competiții internaționale și elemente pentru copii, începînd de la Aqua Park și multe altele, inclusiv mici centre de creație pentru copii, pentru faptul că o să se poată să se organizeze anumite expoziții, luînd în considerare și elementele care presupun consum al produselor alimentare (un anumit restaurant, o anumită cafenea) ș.a.m.d. – toate acestea considerăm, avînd în vedere anumite proiecte care au fost realizate în lume, e undeva între 35 și 50 milioane de euro proiectul în general. Dar, bineînțeles, răspuns la întrebarea aceasta o să avem mai exact atunci cînd se va desfășura concursul.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Doamnă Postoico,

Dacă mai aveți o întrebare, poftim.

Doamna Maria Postoico:

Da, mulțumesc.

O precizare. Totuși, domnule Președinte, faceți cunoștință cu acel proiect de lege care a fost votat în Parlament... de 33 de hectare și care cheltuieli au avut loc pe marginea aceluși proiect.

Eu v-aș dori la acest proiect, într-adevăr, să aibă o șansă oarecare să fie promovat. Și nu vă gândiți că opoziția este împotriva, noi sîntem, pur și simplu, îngrijorați să nu aibă aceeași soartă ca același proiect.

Eu vă doresc succese.

Domnul Andrian Candu:

Dar n-am zis că opoziția este împotriva. Nu m-ați auzit să acuz nimic... opoziția. Nu eu.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Dați microfonul doamnei Postoico, vă rugăm.

Doamna Maria Postoico:

Colegii învinuiesc că opoziția tot timpul este împotriva. Nu este împotriva opoziția, domnule Dudnic. Noi sîntem pentru aceea ca țara, într-adevăr, să prospere, într-adevăr, ceva să se schimbe.

Dar noi sîntem acei care sîntem îngrijorați și vă punem acele întrebări, pentru ca dumneavoastră să nu aveți acele greșeli în viitor. Iată pentru ce.

Domnul Andrian Candu:

Este un proiect foarte sensibil și din punct de vedere al cifrelor, și din punct de vedere al mersului lucrărilor și absolut tot. De aceea și discuțiile care le-am avut cu colegii din Guvern, dar și ei conștientizează de acest fapt, că absolut fiecare etapă trebuie să fie foarte transparentă și să fie întotdeauna ținta supravegherii publice, dar și a noastră, a tuturor din acest Parlament, pe acest proiect.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumim.

Ultima întrebare este din partea domnului președinte Voronin.

Domnule Voronin,

Aveți microfonul.

Domnule Dudnic,

Veți avea dreptul la replică, v-am spus lucrul acesta. Este o întrebare pe care o adresează domnul Voronin, după care dumneavoastră veți avea posibilitatea să dați replică celor care v-au vizat. Sînt de acord.

Domnule Voronin,

Aveți microfonul.

Domnul Vladimir Voronin:

Eu n-am vrut să intru în discuții numai de aceea că microfonul oferă persoana respectivă. Încă Vlad Batrîncea nu era în sală când eu am apăsat butonul, el demult deja a vorbit, dar eu stau încă în rînd.

Dacă mata nu ești botezat, Ghilețchi, eu am să te botez, să ții minte...

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule președinte Voronin...

Domnul Vladimir Voronin:

În pofida avertizărilor lui Candu.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule președinte Voronin...

Domnul Vladimir Voronin:

Acum întrebarea.

Domnule Candu,

Nu vă pare straniu, eu atrag atenția tuturor deputaților, că în această inițiativă nu este nici un cetățean locuitor al orașului Chișinău? Nu a semnat. Ce înseamnă asta?

Domnul Andrian Candu:

Eu sînt.

Domnul Vladimir Voronin:

Mata ai spus că ești din Cehia. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule președinte Voronin,

Sînt născut la Chișinău, copilărit în Chișinău, școală generală în Chișinău...

Domnul Vladimir Voronin:

Bravo.

Domnul Andrian Candu:

... și acum în Chișinău. Știți care-i chestia? Noi cînd semnăm proiecte de lege... eu nu știu cum e în Partidul Comuniștilor, dar noi cînd semnăm proiecte de lege, noi nu întrebăm reședința fiscală sau domiciliul, fiindcă nu face parte din criteriul de inițiativă legislativă, n-am văzut nici în Regulamentul Parlamentului.

Și în afară de aceasta, dacă chiar denumirea va fi și sper foarte mult să se încetățenească această denumire „Arena Chișinău”, că și sună frumos, asta nu înseamnă că e făcut numai pentru locuitorii orașului Chișinău.

O astfel de arenă este în beneficiul și al cetățenilor întregii țări, dar și al celor care locuiesc în regiune. Eu aș fi vrut foarte mult și pe cei de la Iași, și pe cei de la București, și pe cei de la Odessa și de la Kiev, și din multe alte țări, vreau ca să-i văd să vină la această arenă să cumpere bilete, să stea frumos, să mănânce orice n-ar mânca ei, de la popcorn pînă la orice, și să participe la evenimentele respective. Va fi cu denumirea „Arena Chișinău”, dar nu neapărat doar pentru Chișinău, ci pentru țară și pentru regiune.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Voronin,

În primul rînd, vreau să fac o precizare pentru dumneavoastră și pentru sală, puteți verifica lucrul acesta, eu am respectat întru totul ordinea în care deputații s-au înscris pentru a adresa întrebări. Lucrul acesta poate fi verificat, nu am nimic personal cu dumneavoastră. Glumele pe care dumneavoastră le faceți, sigur e dreptul dumneavoastră. Dacă și opinia asta este opinia lui Stalin și a lui Lenin cu privire la Arena Chișinău, vă vizează pe dumneavoastră, dar în principiu v-am dat cuvîntul așa cum v-ați înscris.

Poftim, aveți dreptul la a doua întrebare.

Domnul Vladimir Voronin:

Întrebarea asta nu, pur și simplu, e simbolică, întrebarea asta poartă și alt conținut, care dumneavoastră l-ați ocolit, că, pur și simplu, chișinăuienii mai bine cunosc situația și nu vor să se implice în așa aventură. Eu așa am înțeles.

Doi. Am auzit deja o idee referitor la 1 200 kilometri de drumuri, acum participăm la ideea cu arena, ce ne așteaptă în anul electoral mai departe, domnule Candu, dacă dumneavoastră de multe ori ați vorbit că deciziile se iau în Partidul Democrat? Ce ne așteaptă pe noi mai departe?

Domnul Andrian Candu:

Eu deja a doua oară aud o anumită aluzie ca eventual noi să amînăm alegerile.

Stimate domnule președinte Voronin,

Alegerile nu ar trebui să fie nici un fel de impediment pentru ca noi în fiecare zi să facem tot ceea ce facem pentru binele țării, în primul rînd.

În al doilea rînd, dacă Partidul Democrat își va pune ca scop ca Republica Moldova să-și aibă și astronautul său, cu siguranță o să reușească. Pe moment încă nu e gata concluzia, deoarece facem studiu de fezabilitate. (*Rumoare în sală.*) Noi o să facem concurs internațional și vom

începe cu Parlamentul Republicii Moldova atunci cînd vom face lista viitorilor cosmonauți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Eu, domnule Voronin, cel puțin, am o destinație clară, iată dumneavoastră nu știu veți fi cu Stalin, cu Lenin cînd veți pleca dincolo, deja asta dumneavoastră veți decide aici.

În încheiere, domnul Dudnic are dreptul...

Domnule Diacov,

Domnul Dudnic a cerut dreptul la replică. Păi, dreptul la replică și dumneavoastră veți avea după aceea microfonul.

Dar, domnule Dudnic, am o rugăminte, totuși, respectați limitele etice atunci cînd veți da această replică celor care v-au vizat.

Domnul Corneliu Dudnic:

Господин Гилецки,

Спасибо большое за то, что вы мне дали все-таки право воспользоваться своей репликой.

Госпожа Постойко,

Уважаемая мною госпожа Постойко, коллега,

Значит, в качестве реплики я вам приведу всего лишь один пример, который доказывает на самом деле, что как минимум некоторые представители оппозиции не заинтересованы в том, чтобы в стране реализовывались такого рода проекты.

Один пример вам приведу и хочу, чтобы вся страна знала об этом примере. В 2016 году в городе Вулканешты в Гагаузии планировалось построить региональный спортивный комплекс на две тысячи квадратных метров, в том числе с бассейном, со всеми делами.

Фракция социалистов, которая на тот момент имела большинство в городском совете, на протяжении восьми месяцев блокировала заседание городского совета, и один простой вопрос – выделение участка для того, чтобы там было запланировано строительство спортивного комплекса. Восемь месяцев городской совет обращался и к башкану Гагаузии, и к председателю Народного Собрания с просьбой собрать все-таки социалистов на заседание городского совета и выделить землю, чтобы был построен спортивный комплекс в городе Вулканешты. (*Rumoare în sală.*)

Это привело к тому, что в 2017 году примэрия Вулканешты не могла участвовать в программе, которая называлась «Программа финансирования из регионального фонда развития». И сегодня город Вулканешты не имеет спортивного комплекса и не имеет инвестиций

в размере 30 миллионов лей. И сейчас эти товарищи делают то же самое.

Единственное, что я хотел сказать и к чему я хотел призвать, – чтобы эти товарищи поменяли свою методологию, свое мировоззрение. И если речь идет о каких-то серьезных проектах, давайте вместе это делать в поддержку нашего государства.

Спасибо большое.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumim, domnule Dudnic.

Și chiar ultima întrebare este din partea domnului Diacov.

Domnul Dumitru Diacov:

Dacă asta e ultima, înseamnă că-i ultima.

Stimați colegi,

Sigur că întrebări la opoziție întotdeauna o să fie dacă proiectele sînt foarte ideale chiar. Dar este absolut clar, așa cum și domnul Juravschi a spus, Republica ... și fiecare dintre dumneavoastră știe, Republica Moldova are nevoie de săli sportive, de stadioane și locuri unde tineretul nostru să petreacă. De aceea ideea este bună. Propunem – comisia și la vot.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumim.

Domnule Președinte,

Vă mulțumim dumneavoastră pentru prezentare, pentru răbdare.

Și îl invit la tribuna centrală pe domnul Ion Balan, pentru a prezenta raportul comisiei.

Domnul Ion Balan:

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia agricultură și industrie alimentară a examinat proiectul de Lege pentru modificarea anexei la Legea nr. 668 din 23 noiembrie 1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămîn în proprietatea statului, prezentat cu titlu de inițiativă legislativă de un grup de deputați în Parlament și expune următoarele considerente.

Proiectul de lege prevede excluderea din anexa la Legea nr. 668 a 69,2 hectare teren agricol, aflat în gestiunea Colegiului Național de Viticultură și Vinificație, comuna Stăuceni, municipiul Chișinău, care se transmite în administrarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, pentru construcția unei arene polivalente.

Proiectul de lege a fost avizat pozitiv de Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media, Comisia juridică, numiri și imunități, Comisia protecție socială, sănătate și familie, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului și Guvernul Republicii Moldova.

Obiecțiile și propunerile prezentate de Guvern și de Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului se regăsesc în proiectul de lege definitivat care este parte integrantă a prezentului raport.

Urmare a dezbaterilor, Comisia agricultură și industrie alimentară, cu votul majorității membrilor săi, propune Parlamentului proiectul de Lege cu numărul de intrare 85 din 15 martie 2018 spre aprobare în prima lectură.

Reieșind din cele expuse și în lipsa altor obiecții și propuneri, proiectul de lege supus examinării se propune spre adoptare și în lectura a doua.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim, domnule Balan.

Înainte de a încheia dezbaterile la acest subiect, îl rugăm frumos pe domnul Juravschi, care s-a înscris cu luare de cuvînt, să vină la tribuna principală pentru a ține luarea de cuvînt.

Aveți 7 minute la dispoziție.

Vă rugăm frumos.

Domnul Nicolae Juravschi:

Mersi, domnule Președinte.

Onorată asistență,

Astăzi, pentru mine personal, cred că pentru toți, tot anturajul sportiv, este o zi istorică, dacă vreți. Este foarte important ca acest obiectiv, și e important din mai multe puncte de vedere, fiindcă, în sfîrșit, modul de viață a tinerei generații și a cetățenilor noștri, imaginea statului nostru cum o creăm noi în afara... mă refer în afara statului nostru, depinde, în mare parte, de voința politică și astăzi este această voință ca noi să începem și să realizăm acest obiectiv. Deci care sînt prioritățile și din punct de vedere intern, și din punct de vedere extern.

În primul rînd, avînd acest obiectiv, e clar că oferim o șansă enormă pentru specialiștii noștri. Mă refer: antrenori, tînăra generație, cei care absolvesc instituțiile specializate de profil, că vor avea posibilitatea să-și valorifice potențialul lor din punct de vedere profesional. Avînd arena, vor avea posibilitate să-și desfășoare programul de pregătire și oferindu-le condiții și oportunități tinerei generații ca ei, la rîndul lor, să facă pregătiri

și să devină premianți, campioni olimpici mondiali, cum s-a spus aici. Deci este un lucru foarte binevenit.

Plus la aceasta, de multe ori se va majora numărul participanților și practicanților modului sănătos de viață și al sportului. Unii din ei e clar că vor deveni, cum am zis mai sus, campioni sau premianți, care, la rîndul lor, ne vor reprezenta țara peste hotare.

Ce ține din punct de vedere al imaginii pentru a organiza aici la noi în țară competiții internaționale, este foarte important să știți că noi pe parcurs de 25 de ani tot sîntem întrebați: puteți să găzduiți o competiție, nu știu, un campionat european, un campionat regional? Și noi vrem, dar cînd depunem caietul de sarcini și condițiile, aici se stopează toată întrebarea, dezvoltarea întrebării.

Deci în cazul cînd vom avea acest edificiu, clar că vom putea organiza, vom putea să arătăm lumii întregi cultura noastră, educația noastră. Plus la aceasta, și partea materială tot e foarte importantă, fiindcă aici mult s-a vorbit cum va fi, care vor fi costurile, cîte hectare. E clar că este un proiect care la prima etapă va fi construit acest edificiu propriu-zis, sala, după, bazin de înot, infrastructură.

Eu socot că e necesar să facem și un stadion – de pregătire, nu de concurs. Mă refer... fără locuri de spectatori, pentru că așa edificiu e necesar, la toate probele de sport, în practica de pregătire, este alergarea și indiferent, începînd de la șah și terminînd, nu știu, cu tirul, toți aleargă. De aceea e necesar ca la așa un obiectiv să fie și o pistă de alergări. Mă refer la un stadion de pregătire.

Noi urmează ca pe parcursul creării acestui caiet de sarcini și a dezvoltării ideii ca să venim, într-adevăr, cu specialiștii, cum a fost spus, că federațiile trebuie să participe, într-adevăr. Și vom consulta federațiile internaționale ca acest edificiu să corespundă anume din punct de vedere al standardelor internaționale, pentru a putea organiza pe urmă acele competiții și acele evenimente despre care am vorbit.

Fix la fel și din punct de vedere al programului cultural, eu cred că tot se discută și cu ministerul respectiv, și cu specialiștii care știu ce necesități, ce condiții sînt necesare pentru a avea un edificiu multifuncțional. Deci eu înțeleg și mă bucur mult că, în sfîrșit, am ajuns ca două ore și ceva să discutăm întrebarea sportului. Este o victorie, să știți.

În primul rînd, cred că se bucură multă lume.

În al doilea rînd, vreau să susținem acest obiectiv și să știți că vizavi de întrebarea că: de ce nu acolo sau nu acolo? Urmează. Noi am văzut practica douăzeci... 2007, cînd s-a demolat Stadionul Republican și mai departe n-a fost voință ca să creeze ceva. Pîna la urmă, nici nu știm ce-i cu... unde s-a realizat sau ce a făcut, că și cernoziomul de acolo a fost dus.

Eu cred că vizavi de alt obiectiv avem ce construi și la așa un oraș ca al nostru nu este suficientă numai o arenă, ca să știți, din punct de vedere al numărului locuitorilor. Noi avem nevoie de câteva arene.

Plus la aceasta, avem nevoie să ne gândim ce facem cu bazinele de înot. Printre altele, bazinele de înot nu sînt atît de costisitoare, dar noi sîntem obligați să oferim oportunitate tinerei generații cel puțin să se învețe a înota. Eu vreau să vă spun că anul trecut am avut recordman mondial la înot, neavînd bazinul.

Eu vă îndemn și vă rog ca să nu găsim... să nu punem piedici acestui proiect. Trebuie să mergem înainte, că o să fim remunerați prin rezultatele sportivilor în viitor.

Mersi. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Vă mulțumim, domnule Juravschi.

Și aici încheiem dezbaterile la proiectul nr. 85 din 15 martie 2018, subiectul nr. 6 de pe ordinea de zi.

Și trecem foarte curînd la procedura de vot.

Doar o chestiune tehnică a mai rămas pînă la procedura de vot, și anume subiectul nr. 2 din supliment care e, de fapt, **proiectul nr. 100 din 23 martie 2018, proiectul de Hotărîre privind modificarea articolului 1 din Hotărîrea Parlamentului privind componența nominală a delegațiilor Parlamentului Republicii Moldova la organizațiile parlamentare internaționale și organizațiile parlamentare bilaterale.**

Dragi colegi,

Astăzi dimineață, Biroul permanent a propus plenului Parlamentului să modificăm această hotărîre a Parlamentului ce se referă la delegația noastră în Comitetul Parlamentar de Asociere cu Uniunea Europeană.

Se fac anumite modificări și de redacție, dar și, în primul rînd, se nominalizează și se numește copreședintele acestei delegații din partea Republicii Moldova, fiind ocupată pe viitor de domnul Eugen Carpov.

Dacă sînt întrebări la acest subiect, dacă nu, să încheiem dezbaterile și pe proiectul nr. 100 din 23 martie 2018 și să trecem la procedura de vot.

Însă, înainte de asta, rog frumos colegii să ia locul, absolut toți să vă luați locul, numărătorii să poată număra și să știm exact care este și prezența pe sectoare înainte de a trece la procedura de vot.

Vă rugăm frumos, Secretariatul să anunțe colegii să revină în sala plenului.

Dacă numărătorii sînt gata... Văd că pe alții i-am pierdut între timp...

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 26.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr. 3,

Vă rugăm frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 3 – 19.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr. 2?

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 41.

Domnul Andrian Candu:

Sînt 86 de deputați în sală, avem cvorum. Putem trece la procedura de vot.

Luînd în considerare prezența în sală de 86 de deputați, 44 de voturi sînt necesare pentru majoritatea simplă.

Și să trecem la procedura de vot.

Dragi colegi,

Se supune votului primul subiect de pe ordinea de zi, **proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 257, cu o lungă denumire, rog răbdare, privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sînt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova, proiectul nr. 11 din 23 ianuarie 2018.**

Cine este pentru a adopta acest proiect de lege în lectura a doua, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 3.

Sectorul nr. 2 – 38.

Sectorul nr. 3 – 19.

Domnul Andrian Candu:

Cu 60 de voturi, proiectul nr. 11 din 23 ianuarie 2018, subiectul nr. 1 de pe ordinea de zi, a fost votat în lectura a doua și ultima.

Se supune votului, la fel, pentru adoptarea în cea de-a doua lectură a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, subiectul nr. 2 de pe ordinea de zi, proiect cu numărul de înregistrare nr. 81 din 23 martie 2017.

Cine este pentru a adopta acest proiect de lege, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 3.

Sectorul nr. 2 – 38.

Sectorul nr. 3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 55 de voturi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 81 din 23 martie 2017 a fost votat și adoptat în lectura a doua și ultima.

Subiectul nr. 3 de pe ordinea de zi se supune votului, este vorba de proiectul de Lege pentru completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova, cu numărul de înregistrare nr. 202 din 11 mai 2016, vot pentru lectura a doua.

Cine este pentru, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 3.

Sectorul nr. 2 – 39.

Sectorul nr. 3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 56 de voturi, proiectul de Lege pentru completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 202 din 11 mai 2016 a fost votat în lectura a doua și ultima.

Se supune votului subiectul nr. 4 de pe ordinea de zi, **proiectul de Lege pentru completarea Codului contravențional al Republicii Moldova, proiectul nr. 238 din 27 mai 2016, pentru lectura a doua.**

Cine este pentru, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 26.

Sectorul nr. 2 – 39.

Sectorul nr. 3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 79 de voturi, proiectul de Lege pentru completarea Codului contravențional al Republicii Moldova, proiectul nr. 238 din 27 mai 2016, a fost votat în lectura a doua și ultima.

Se supune votului subiectul nr. 5 de pe ordinea de zi, **proiectul de Lege pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018–2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei, proiect cu numărul de înregistrare nr. 404 din 22 decembrie 2017. Este vot pentru lege ordinară.**

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut.

Dar am să rog, totuși, numărătorii, să ne dea rezultatul, pentru acuratețe.

Cine este pentru?

Vă rog frumos, numărătorii.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 3.

Sectorul nr. 2 – 39.

Sectorul nr. 3 – 19.

Domnul Andrian Candu:

Cu 61 de voturi, proiectul de Lege pentru aprobarea Strategiei de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018–2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei nr. 404 din 22 decembrie 2017 a fost votat și adoptat.

Și mulțumim frumos și societății civile care s-a implicat.

Vă mulțumim foarte mult.

Și să fie într-un ceas bun.

În continuare, **se supune votului** subiectul nr. 6 de pe ordinea de zi, **proiectul de Lege pentru modificarea anexei la Legea nr. 668 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, proiectul nr. 85 din 15 martie 2018.**

Cine este pentru adoptarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului în primă lectură.

Și comisia a propus aprobarea acestuia în cea de-a doua lectură.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 3.

Sectorul nr. 2 – 39.

Sectorul nr. 3 – 14.

Domnul Andrian Candu:

Cu 56 de voturi, proiectul de Lege nr. 85 din 15 martie 2018, proiectul de Lege pentru modificarea anexei la Legea pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, a fost votat în lectura a doua și ultima.

Ultimele două subiecte pe ordinea de zi, dragi colegi, pentru vot, și anume primul subiect din suplimentul la ordinea de zi, **proiectul de Hotărîre privind încetarea mandatului de director adjunct al Centrului Național Anticorupție, proiectul nr. 99 din 23 martie 2018.**

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut adoptarea proiectului de hotărîre.

Vă mulțumim foarte mult.

Și ultimul proiect, este **proiectul de Hotărîre pentru modificarea articolului 1 din Hotărîrea Parlamentului privind componența nominală a delegațiilor Parlamentului Republicii Moldova la organizațiile parlamentare internaționale și**

organizațiile parlamentare bilaterale, proiectul nr. 100 din 23 martie 2018.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut adoptarea proiectului de hotărâre.

Dragi colegi,

Astfel, ordinea de zi de astăzi este epuizată.

Vreau să vă doresc succese, realizări, un bun sfârșit de săptămână.

Și ședința de astăzi, 23 martie 2018, se încheie.

Vă mulțumesc.

Ședința s-a încheiat la ora 12.28.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Secția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului